L a n d b r u k e t s
Utredningskontor

Verdiskapning i landbruksbasert matproduksjon

Margaret Eide Hillestad

Notat 2 – 2009

Forord

Dette notatet er en kartlegging av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjon fordelt på fylker. Den landbruksbaserte matproduksjonen er definert som primærjordbruket og næringsmiddelindustri uten fiske- og fiskevareindustrien. Verdiskapningen er definert som bruttoprodukt og sysselsetting.

Notatet er utarbeidet på oppdrag av Norsk Landbrukssamvirkes kommunikasjonsavdeling.

Ansvaret for resultatene notatet presenterer når det gjelder faglig innhold, vurderinger og konklusjoner er i sin helhet Landbrukets Utredningskontor. Notatet er utarbeidet av prosjektleder Margaret Eide Hillestad.

Landbrukets Utredningskontor takker for interessant oppdrag.

Oslo, juli 2009

Hanne Irene Eldby

L a n d b r u k e t s

Utredningskontor

Notat 2 - 2009

Innhold

1 INNLEDNING 1

2 LANDET SOM HELHET 3

3 REGIONSVIS FORDELING 11
3.1 ØSTLANDET 12
3.2 SØRLANDET 22
3.3 VESTLANDET 30
3.4 MIDT-NORGE 37
3.5 NORD-NORGE 41

1 Innledning

Næringspolitikk vil bli en viktig del av valgkampen høsten 2009. Den internasjonale finanskrisen har ført med seg lavere økonomisk vekst og en stigende arbeidsledighet. Regjeringen Stoltenberg II har derfor lagt fram flere krisepakker høsten 2008, og følger løpende situasjonen på arbeidsmarkedet. Hensikten er å sikre sysselsettingen i landet.

Etter klar nedbremsing av veksten i norsk økonomi gjennom de tre første kvartaler av 2008, falt BNP for Fastlands-Norge fra 3. til 4. kvartal 2008. Eksporten av tradisjonelle varer gjennom annet halvår falt kraftig i 4. kvartal. Også etterspørselen fra husholdningene og det fastlandsbaserte næringslivet har falt markert. Oljevirksomheten og økt etterspørsel fra offentlig sektor har imidlertid dempet aktivitetsnedgangen i Norge.

Industriproduksjonen i fastlands-Norge falt markert gjennom andre halvår 2008, og nedgangen forsterket seg i 1. kvartal i år. Aktiviteten gikk ned i store deler av industrien denne perioden. Metallindustri og trelast- og trevareindustri bidro særlig sterkt til denne nedgangen. Den svake utviklingen i disse næringene kan blant annet relateres til redusert eksport og lavere aktivitet innenfor bygge- og anleggsvirksomhet, i følge kvartalsvise nasjonalregnskapstall utgitt av Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Statens Landbruksforvaltning (SLF) uttrykker at produksjonen i matvareindustrien har vist en jevn oppgang de siste årene, og de har ikke mottatt signaler som tyder på at denne industrien er særlig berørt av den internasjonale finanskrisen. Reduksjonen i antall foretak i landbruket er også avtagende i følge SLFs rapport ”Norsk landbruk - en situasjonsbeskrivelse 2009”.

Hensikten med dette notatet er å vise den landbruksbaserte matproduksjonens betydning for verdiskapningen i hvert enkelt fylke. Landbruksbasert matproduksjon omfatter jordbruket og næringsmiddelindustrien. Notatet er ment som et oppslagsverk for interesserte i hvordan situasjonen er i enkelte regioner og fylker.

Verdiskapning er her definert som sysselsetting og bruttoprodukt. Bruttoprodukt er definert som produksjon minus produksjonsinnsats målt i nominelle kroner, eller med bedriftsøkonomiske termer salgsinntekt minus vareinnsats.

Tallene er innhentet fra SSB, SLF, Norsk Institutt for Landbruksøkonomisk forskning (NILF) og fra den samvirkebaserte næringsmiddelindustrien. De nyeste tallene i SSBs statistikkdatabase fordelt på fylker er nasjonalregnskapstallene fra 2006.

2 Landet som helhet

Matproduksjonens andel av bruttonasjonalproduktet

Matproduksjonen i Norge merker ikke finanskrisen like sterkt som andre sektorer i landet. SLF skriver i sin rapport "Norsk Landbruk - en situasjonsbeskrivelse 2009" at de ikke har fått signaler som tyder på at norsk næringsmiddelindustri er særlig berørt av de store endringene i verdensmarkedet eller av finanskrisen. Nedgangen i antall aktive gardsbruk har flatet ut, mens produksjonen i norsk næringsmiddelindustri gikk ned med 2,3 prosent i 1.kvartal 2009 sammenlignet med 4.kvartal 2008.

De nyeste tallene fra SSB fordelt på fylker er fra 2006 for bruttoprodukt i landbruksbasert næringsmiddelindustri. De siste tallene for hele landet er fra 2007. Bruttonasjonalprodukt for fastlands-Norge var i 2006 på 1 395 milliarder norske kroner mot 1 465 milliarder kroner i 2007. Landbruk og næringsmiddelindustri inklusive fiskeforedlingsindustri, utgjorde omtrent tre prosent av BNP både i 2006, 2007 og 2008. Tall fra SSB viser at landbruk og næringsmiddelindustri utgjorde omtrent fire prosent av BNP i første kvartal 2009. Det kan tyde på at jordbruket og næringsmiddelindustrien ikke er rammet av den internasjonale finanskrisen i like stor grad som enkelte andre næringer.

Den landbruksbaserte matproduksjonen utgjorde 2 prosent av BNP for fastlands-Norge, og stod for fire prosent av sysselsettingen i landet i 2006. Samlet har sysselsettingen i tjenesteytende næringer økt fra 750 000 ansatte i begynnelsen av 60-årene til 1,8 millioner ansatte i 2006, eller nesten 75 prosent av alle sysselsatte i landet. Oppdelingen i figur 2,1 er litt annerledes enn i SSBs definisjon av tjenesteytende næringer. Tjenesteyting i figur 2,1 er kun privat tjenesteyting, mens tjenesteytende næringer inkluderer også deler av offentlig forvaltning, transport og annet i figur 2,1.

Denne situasjonen er av mange karakterisert som det postindustrielle samfunn. Det postindustrielle samfunnet forklarer overgangen fra en industrialisert hverdag til en hverdag hvor industri ikke lenger spiller hovedrollen, og hvor tjenesteytende næringer er de mest dominerende næringer. Det postindustrielle samfunn der det er kultur-, informasjons- og utdanningsindustrien som dominerer, skjøt fart på 1980-tallet i Norge.

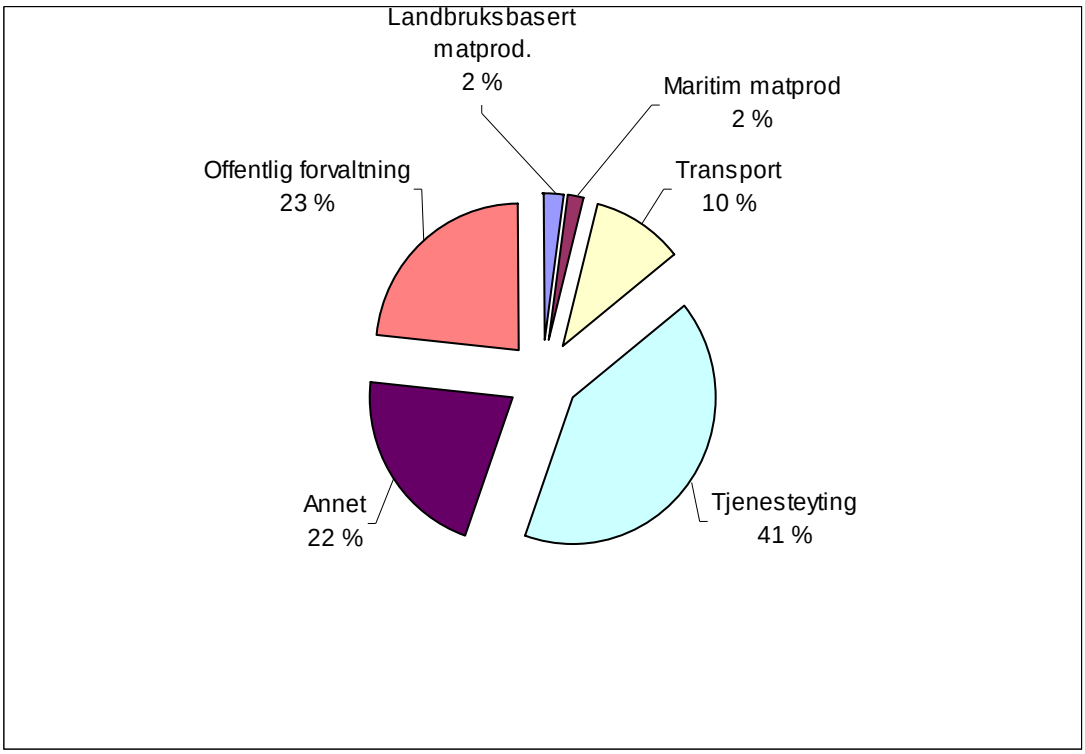

Figur 2.1 Bruttonasjonalprodukt for fastlands-Norge fordelt på næring. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Jordbruket utgjorde omtrent 0,5 prosent av BNP i 2006, av dette kom 70 prosent fra husdyrprodukter. Bruttoproduktet fra jordbruket var 8,7 milliarder kroner samme år.

Nest største industrigren i Norge

Industrien i Norge utgjorde 14 prosent av totale verdiskapningen i landet i 2006. Samme år var bruttoproduktet fra industrien i Norge på 192 milliarder kroner, hvorav den landbruksbaserte matvareindustrien stod for omtrent 22 milliarder kroner. Det betyr at 11 prosent av bruttoproduktet i industrien kom fra landbruksbasert matvareindustri, det vil si næringsmiddelindustri basert på råstoff som kjøtt, melk, korn, osv.

Dersom vi ser på produksjonsverdien vil den landbruksbaserte matvareindustrien utgjøre 16 prosent av industrien i 2006, jfr fig 2.2. Bruttoprodukt er definert som produksjonsverdi minus produktinnsats, tillagt offentlig tilskudd. NILF bruker produksjonsverdi i sine tabeller i Mat og Industri 2009, mens SSB bruker bruttoprodukt i sine tabeller over verdiskapning fordelt på fylker.

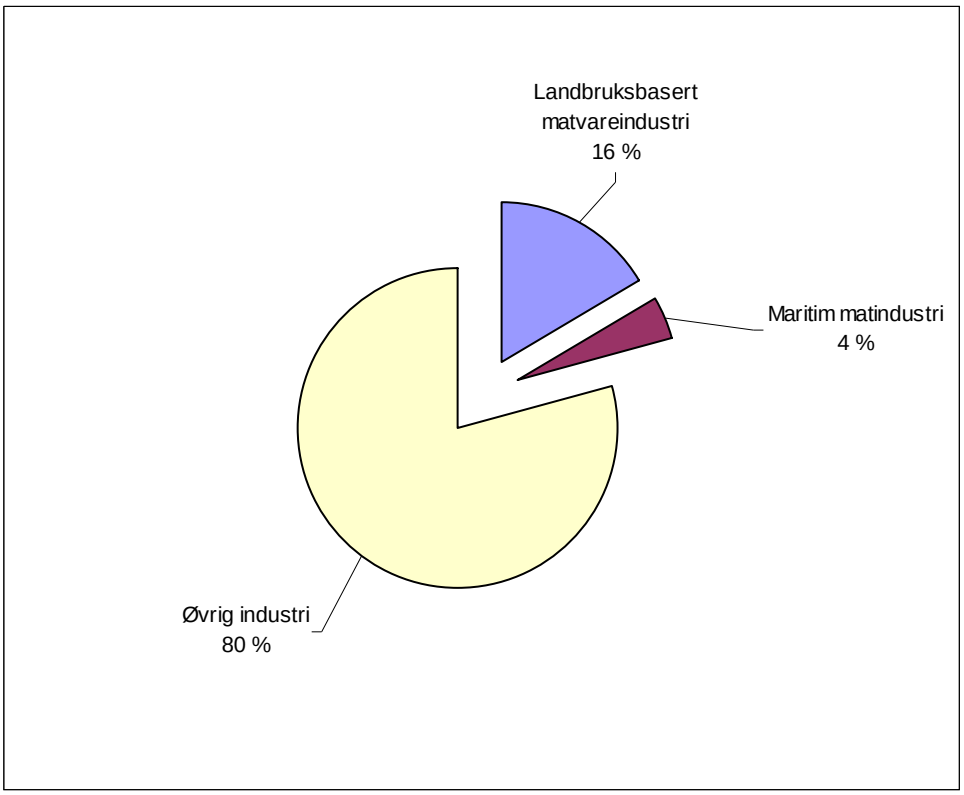

Figur 2.2 Produksjonsverdi i industrien i 2006 i løpende kroner. (NILF)

Landbruksbasert næringsmiddelindustri i Norge hadde en omsetning i 2006 på 113 milliarder kroner, av dette utgjorde samvirkebasert næringsmiddelindustri 52 prosent.

Norsk landbruksbasert næringsmiddelindustri står for 16 prosent av industriens samlede produksjonsverdi, 15 prosent av industrisysselsettingen og 10 prosent av industribedriftene i Norge. I 2008 produserte næringsmiddelindustrien mat- og drikkevarer for om lag 160 milliarder kroner og hadde 48 500 sysselsatte. Av den landbruksbaserte næringsmiddel-industrien utgjør landbrukssamvirkene 49 prosent av sysselsettingen og 52 prosent av produksjonsverdien.

Tabell 2.1 Samvirkebedriftenes andel av næringsmiddelindustrien i 2006 (NILF, aktuelle tall fra Norsk Landbrukssamvirke)

2006	Næringsmiddelindustrien utenom fiskforedlingsindustrien	Landbrukssamvirke	Samvirkets andel
Sysselsatte	39 232	19 106	49 %
Produksjonsverdi i nominelle kroner	112	58	52 %
Antall bedrifter	1 066	102	10 %

Fylkesvis fordeling av landbruksbasert næringsmiddelindustris verdiskapning i 2006 viser at selv om matproduksjon utgjør en liten andel av totale produksjonen i landet, har den stor betydning i enkelte fylker. Landbruksbasert matproduksjon utgjorde 5 prosent av

verdiskapningen i Østfold, Nord-Trøndelag og Hedmark. I Østfold og Oppland stod den landbruksbaserte matproduksjonen for 4 prosent av den totale produksjonen i disse to fylkene.

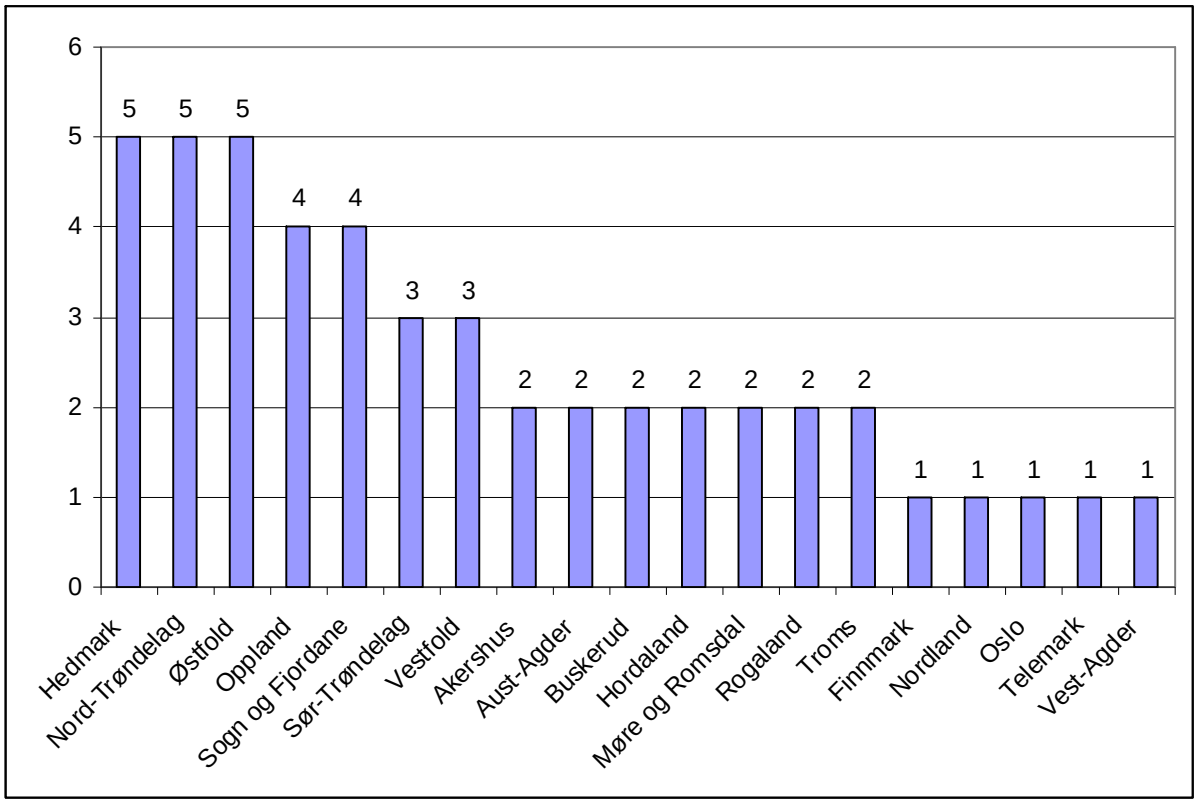

Figur 2.3 Landbruksbasert matproduksjons andel av bruttonasjonalprodukt per fylke i 2006. (SSB)

Figur 2,4 viser fordelingen av verdiskapningen i den landbruksbaserte matproduksjonen. Oslo hadde 11 prosent av den landbruksbaserte matproduksjonen i landet. Oslo har stor betydning for den landbruksbaserte matproduksjonen i landet på grunn av at en stor andel av nærings-middelindustrien er lokalisert i Oslo. Næringsmiddelindustrien i Oslo sysselsatte 5 300 personer i 2006, og er den største industrigren i Oslo når man holder grafisk industri utenfor.

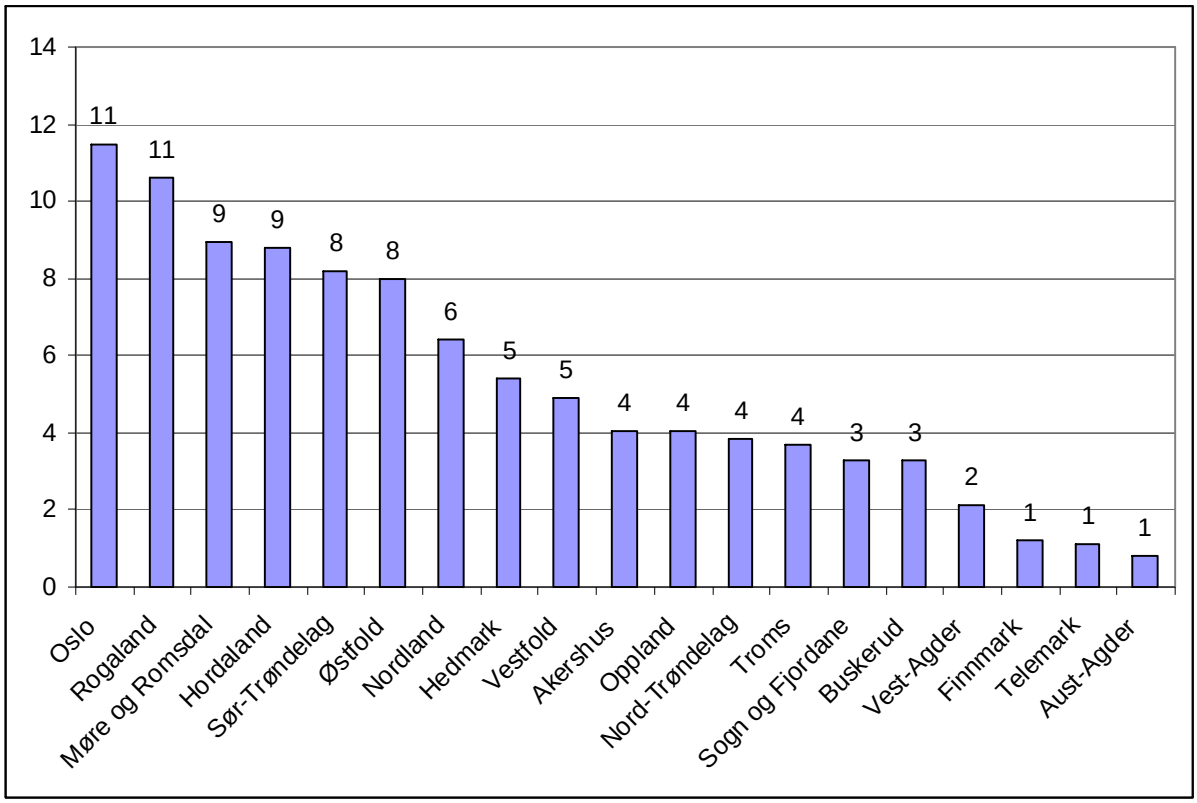

Figur 2.4 Prosentvis fordeling av bruttoprodukt fra landbruksbasert matproduksjon per fylke 2006. (SSB)

Andel av landets sysselsetting

I 2006 bodde det 4,6 millioner personer i Norge. Av de var det 2,4 millioner som var i jobb. Industrien sysselsatte 277 000 personer. Næringsmiddelindustrien sysselsatte 48 500 personer i 2008. Det er en nedgang på omtrent 1000 personer fra 49 566 personer i 2006. Den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien sysselsatte 39 232 personer i 2006.

I 2006 sysselsatte samvirkebasert næringsmiddelindustri omtrent 19 000 personer, eller omtrent 49 prosent av totalt antall sysselsatte i landbruksbasert næringsmiddelindustri.

Jordbruket sysselsatte omtrent 58 000 årsverk samme år. Totalt jobbet det omtrent 99 000 mennesker i den landbruksbaserte matproduksjonen i 2006. Det er omtrent fire prosent av den totale sysselsettingen i landet. Matproduksjon er fortsatt en arbeidsintensiv næring.

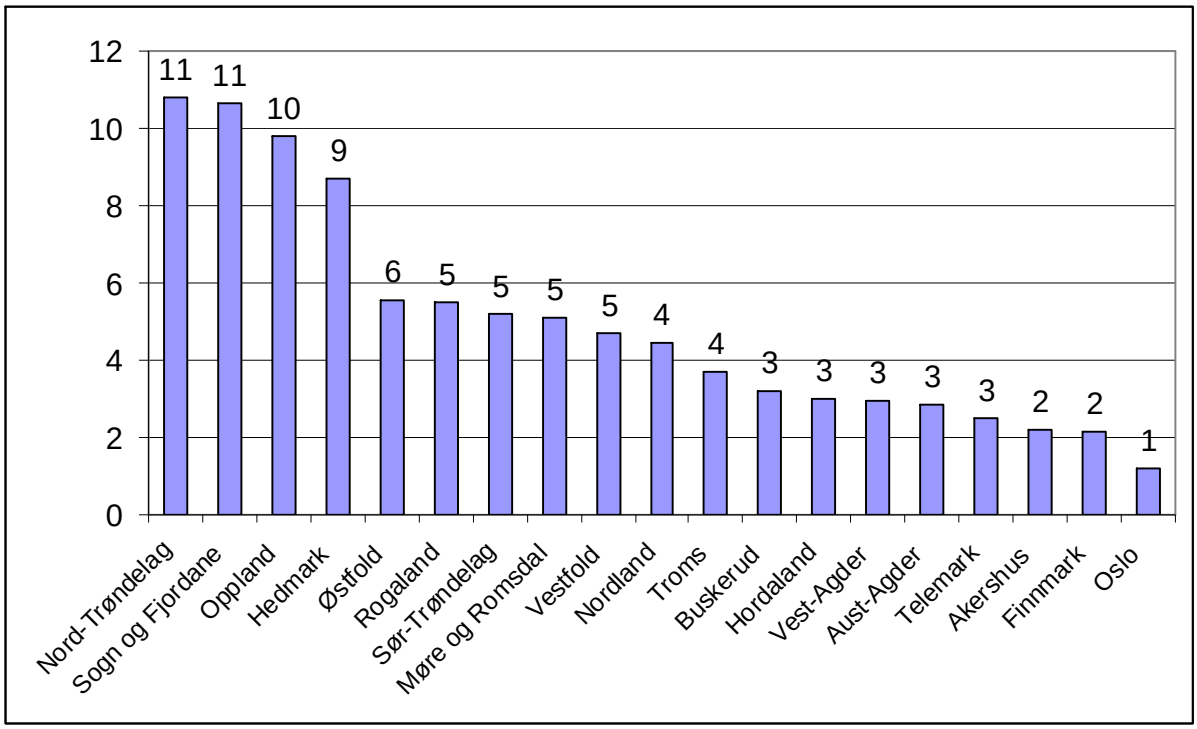

Figur 2.5 Sysselsettingen i den landbruksbasert matproduksjonens andel av total sysselsetting per fylke i 2006. (Kilde SSB 2006)

Matproduksjonen er en svært viktig distriktsnæring.

I Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane arbeider 11 prosent av de sysselsatte i landbruksbasert matproduksjon. Det inkluderer både jordbruk og næringsmiddelindustri. I Oppland jobber 10 prosent av de sysselsatte i denne næringen mens det er ni prosent i Hedmark. Det er kun en prosent av Oslos sysselsatte som arbeider i matproduksjonen.

Det var Rogaland som hadde flest sysselsatte i landbruksbasert matproduksjon i 2006. Tallene viser at Rogaland har en relativt liten andel sysselsatte i landbruksbasert nærings-middelindustri, men en desto større andel av sysselsettingen i primærjordbruket i landet.

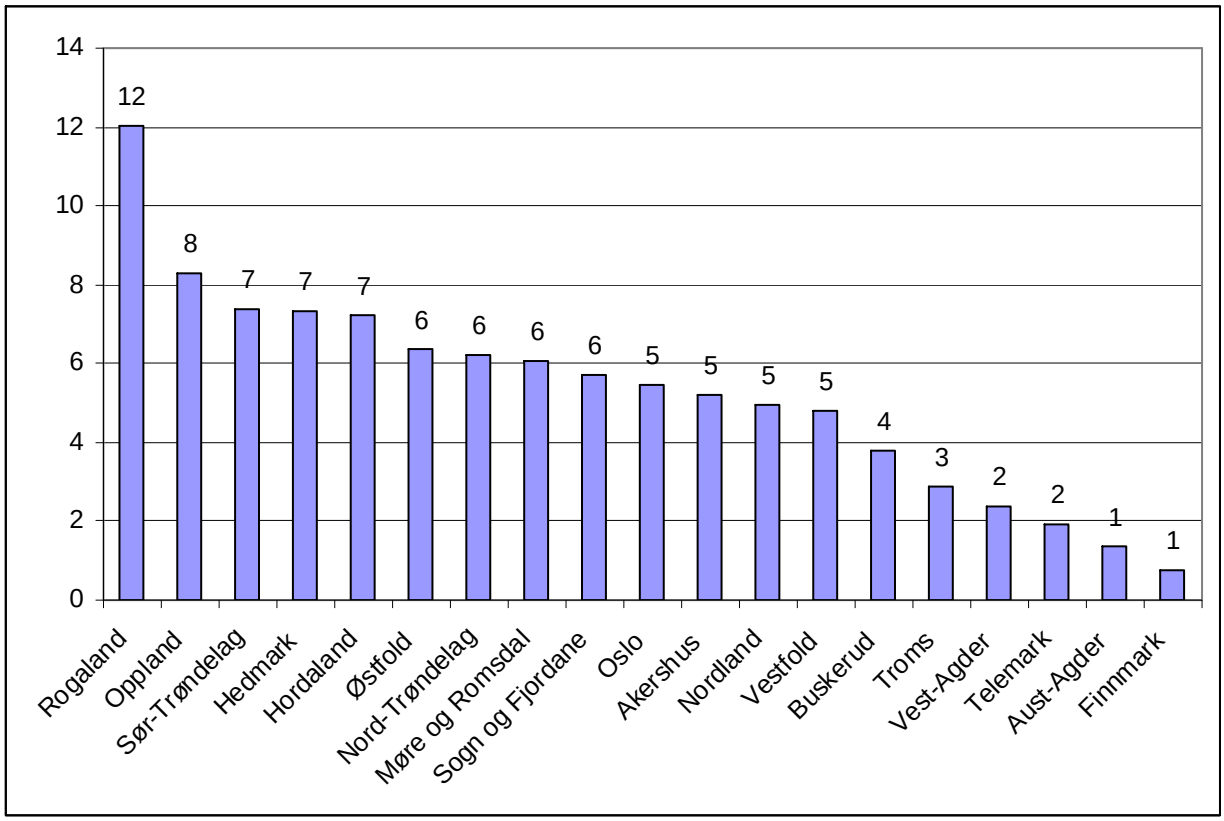

Figur 2.6 Prosentvis fordeling av sysselsatte i landbruksbasert matproduksjon per fylke i 2006. (SSB).

Figur 2.7 viser at fordelingen av arbeidskraften i fylket mellom jordbruk og landbruksbasert næringsmiddelindustri. I Østfold, Akershus og Oslo er det flere sysselsatte i næringsmiddelindustrien enn i jordbruket, mens i Oppland og Nord-Trøndelag jobber kun 20 prosent i næringsmiddelindustrien. I disse fylkene er det jordbruket som sysselsetter flest i landbruksbasert matproduksjon.

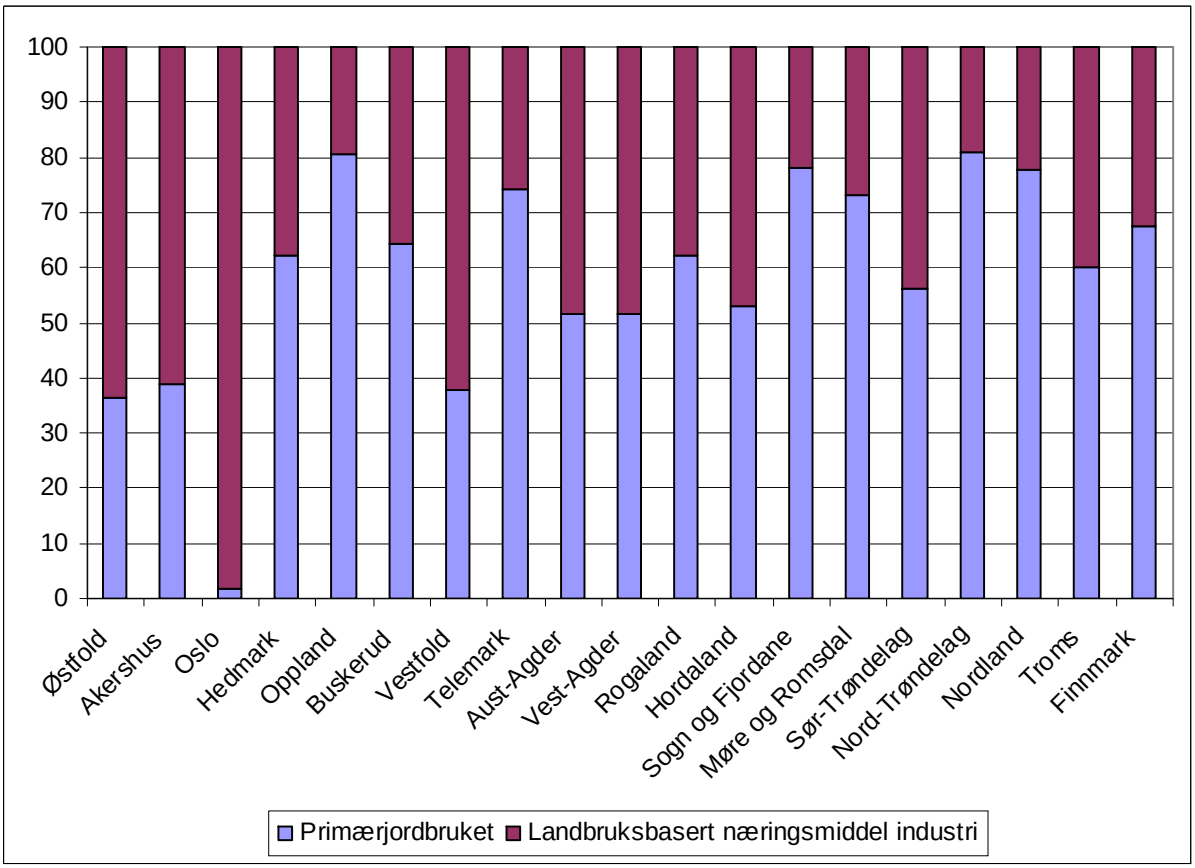

Figur 2.7 Fordelingen av sysselsetting i landbruksbasert matproduksjon mellom primær jordbruket og næringsmiddelindustri fordelt på fylker i 2006 (SSB).

3 Regionsvis fordeling

I underkapitlene vil vi gjennomgå matproduksjonens bidrag til verdiskapningen regionalt og fylkesvis. Matproduksjonens bidrag til verdiskapningen måles i bruttoprodukt og sysselsetting, både i nominelle kroner og i prosent av totalen for regionen.

I følge tall fra SSB er det Østlandet som bidrar mest til verdiskapningen i Norge. Regionen stod for 47 prosent av all verdiskapning i 2006. Figur 3.1 viser at 56 prosent av verdiskapningen i tjenesteytende næringer var på Østlandet, tett fulgt av offentlig forvaltning.

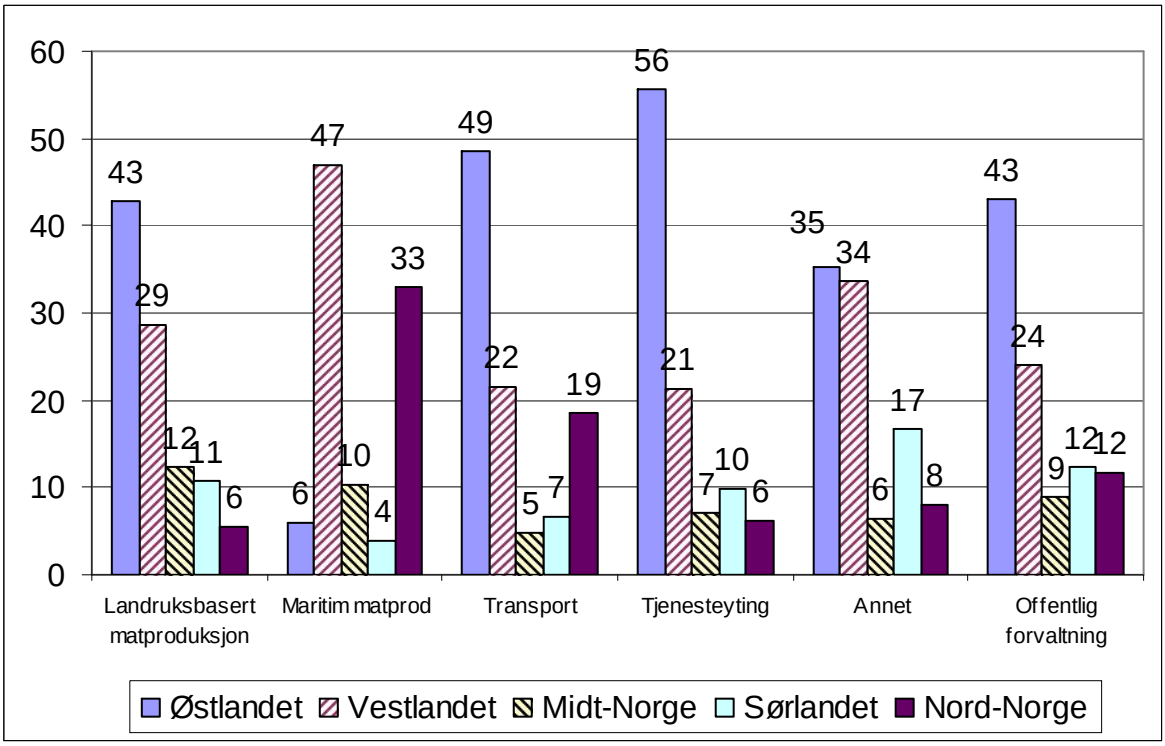

Figur 3.1 *Produksjonsverdi fordelt på regioner. (SSB 2006. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).*

Figur 3.1 viser at Vestlandet sto for 29 prosent av den landbruksbaserte matproduksjonen i landet.

Figur 3.2 viser at 44 prosent av de som arbeider i landbruksbasert næringsmiddelindustri jobber på Østlandet og 26 prosent jobber på Vestlandet. 34 prosent av de som er sysselsatt i primærjordbruket jobber på Vestlandet.

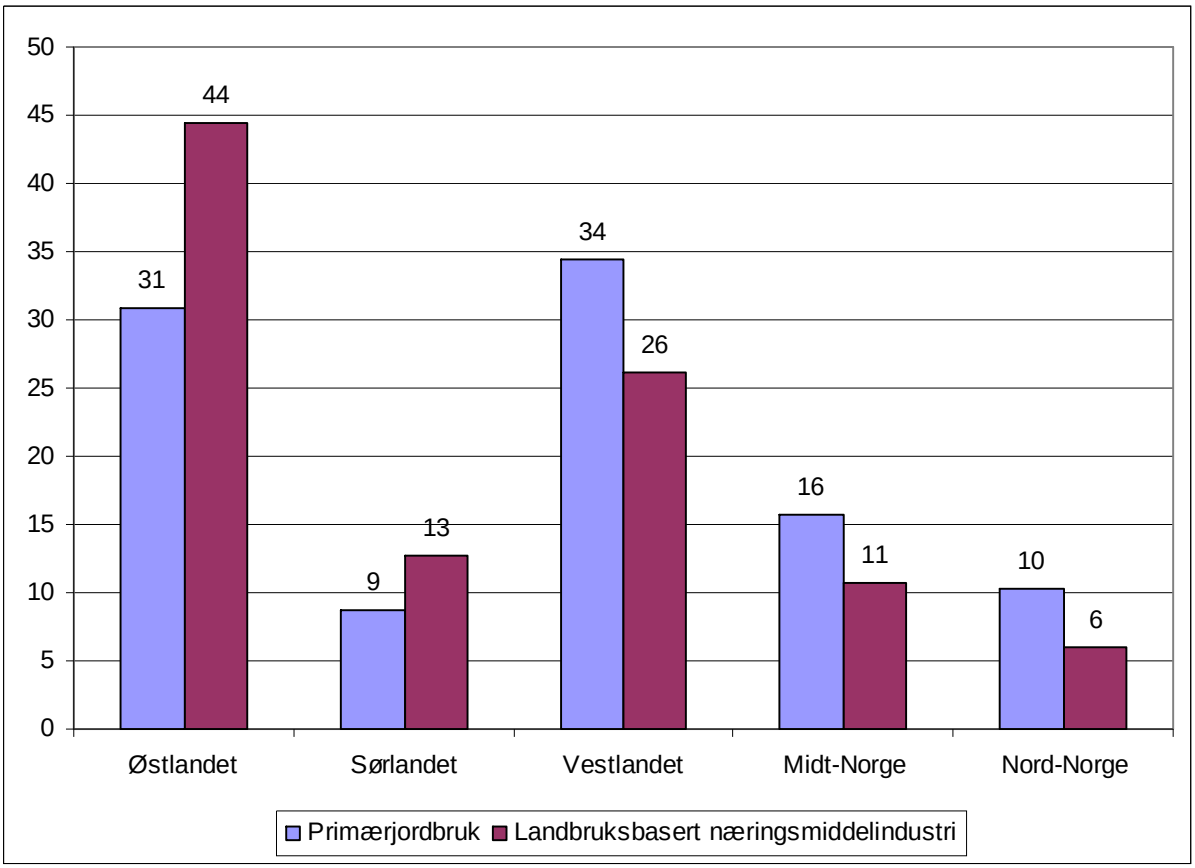

Figur 3.2 Andelen sysselsatt i primærjordbruket og landbruksbasert næringsmiddelindustri fordel på regioner i 2006. (SSB)

3.1 Østlandet

Østlandet (Østfold, Oslo, Akershus, Oppland, Hedmark og Buskerud) hadde 41 prosent av befolkningen og stod for 44 prosent av sysselsettingen i landet. Regionen stod for 47 prosent av verdiskapningen, og har 40 prosent av jordbruksarealet i landet.

Figur 3.3 viser at den landbruksbaserte matproduksjonen stod for to prosent av verdiskapningen på Østlandet, mens offentlig forvaltning stod for 32 prosent. Privat tjenesteyting utgjør største andelen av verdiskapningen på Østlandet med sine 49 prosent.

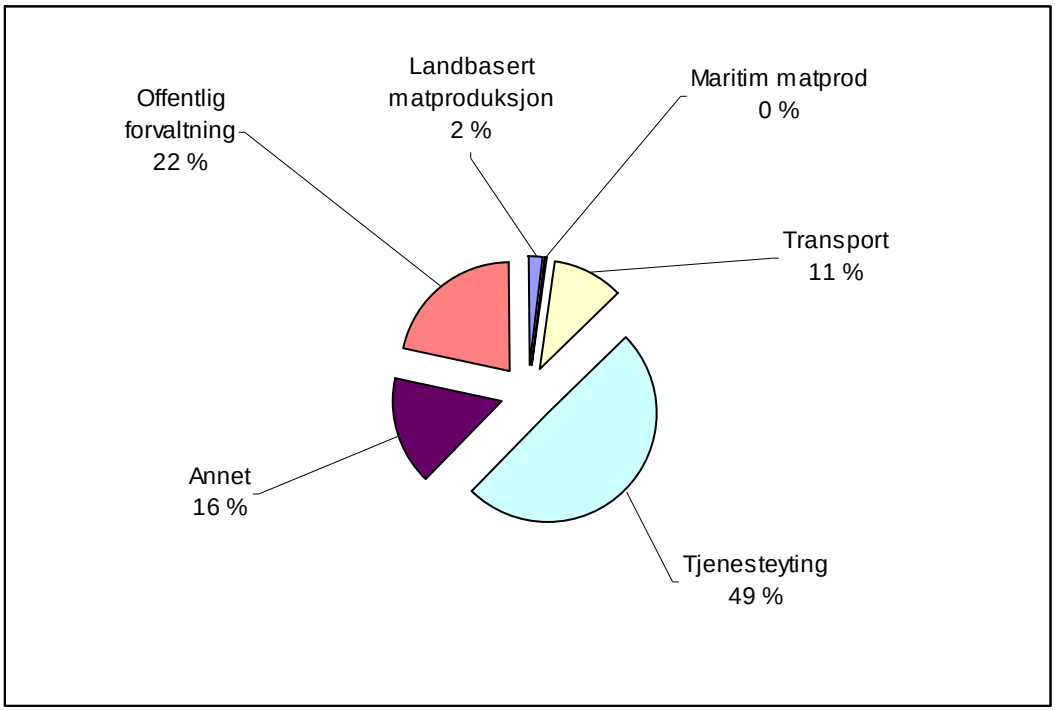

Figur 3.3 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Østlandet. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Østlandet stod for 43 prosent av verdien av den landbruksbaserte matproduksjonen i landet. Mye av dette er jordbruk og næringsmiddelindustri, hvor landsdelen står for henholdsvis 34 prosent og 46 prosent av verdien av matproduksjonen, målt i bruttoprodukt i løpende priser.

Hedmark og Oppland er de største jordbruksfylkene på Østlandet målt i primærjordbrukets andel av bruttoproduktet, med hver sine ni prosent av produksjonsverdien i landet. Oslo er det største fylke på Østlandet målt i andel av bruttoproduktet for næringsmiddel-industrien i landet.

Østfold

Østfold fylke har 5,6 prosent av landets befolkning, stod for 4,8 prosent av verdiskapningen og har sju prosent av jordbruksarealet i landet. Østfold hadde 9,2 prosent av verdiskapningen i den landbruksbaserte matproduksjonen, 5,5 prosent av verdiskapningen jordbruket og 10,8 prosent av verdiskapningen i næringsmiddelindustrien i 2006.

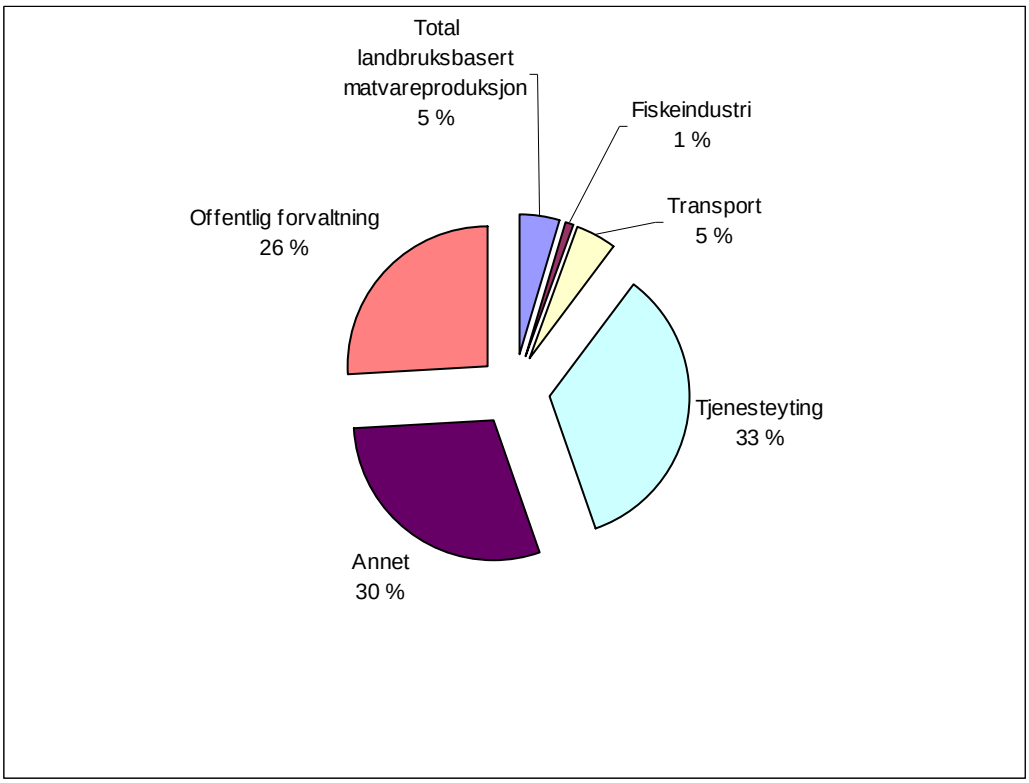

Figur 3.4 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Østfold. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB tabell 05112)

Tallene viser at annen industri (annen industri inkludert bergverk, kraftforsyning og bygg og anleggsvirksomhet) utgjør 30 prosent av næringsvirksomheten i Østfold. Landbruksbasert matproduksjon utgjør fem prosent. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 6 300 personer, noe som utgjorde omtrent seks prosent av sysselsettingen i Østfold i 2006.

Tabell 3.2 Produksjonsverdi for Østfold. (SSB tabell 05559 Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Østfold**		**Østlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	476	5,5	2 920	33,8	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	2 307	10,8	9 943	46,3	21 454
Matvareproduksjon	2 783	9,2	12 863	42,7	30 104

Østfold stod for 4,7 prosent av sysselsettingen i landet. Fylket hadde 4,0 prosent av sysselsettingen i jordbruket samt 9,8 prosent av sysselsettingen i næringsmiddelindustrien i landet i 2006.

Tabell 3.3 Sysselsetting i Østfold. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Østfold		Østlandet		Hele landet
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	2,3	4,0	17,9	30,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	4,0	9,8	18,1	44,4	40,8
Matvareproduksjon	6,3	6,4	36,0	36,4	98,9

Akershus

Akershus fylke hadde 10,8 prosent av befolkningen i 2006, og stod for 10 prosent av verdiskapningen i landet. Oslo og Akershus har åtte prosent av jordbruksarealet i landet. Den landbruksbaserte matproduksjonen i fylket stod for 7,3 prosent av totale matproduksjonen i landet.

Jordbruket stod for 4,1 prosent av verdiskapningen i jordbruket og den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien stod for 8,5 prosent av den totale landbruksbaserte næringsmiddelindustrien i landet i 2006.

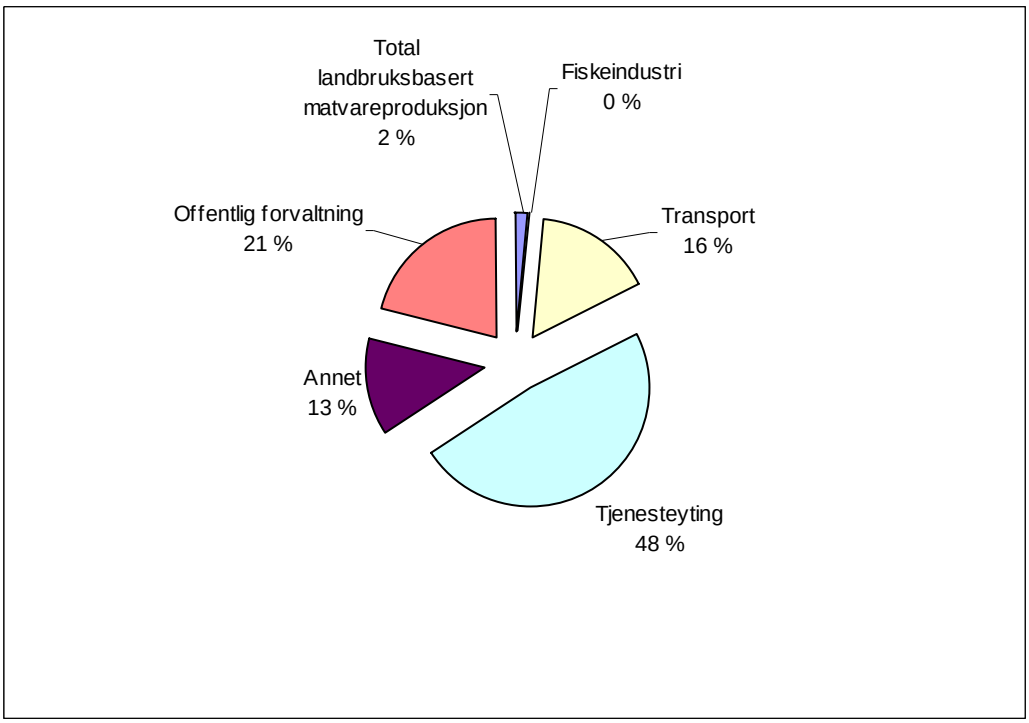

Figur 3.5 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Akershus. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB tabell 05112)

Akershus har en stor tjenesteytende sektor med 48 prosent. Landbruksbasert matproduksjon utgjorde to prosent av bruttoproduktet for fylket, og sysselsatte omtrent 5000 personer, noe som utgjorde to prosent av sysselsettingen i fylket i 2006.

Tabell 3.4 Produksjonsverdi for Akershus. (SSB tabell 05559 Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	Akershus		Østlandet		Hele landet
2006-tall	Mill kr	% av landet	Mill kr	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	358	4,1	2 920	33,8	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1 830	8,5	9 943	46,3	21 454
Matvareproduksjon	2 188	7,3	12 863	42,7	30 104

Akershus hadde for 9,7 prosent av sysselsettingen i landet. Den landbruksbaserte næringsmiddelproduksjonen stod for to prosent av sysselsettingen i fylket. Fylket stod for 3,4 prosent av sysselsettingen i jordbruket i landet, og 7,7 prosent av alle som arbeider i landbruksbasert næringsmiddelindustri jobber i Akershus.

Tabell 3.5 Sysselsetting i Akershus. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Akershus		Østlandet		Hele landet
2006-tall	i 1000	% av landet	i 1000	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	2,0	3,4	17,9	30,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	3,2	7,7	18,1	44,4	40,8
Matvareproduksjon	5,2	5,2	36,0	36,4	98,9

Oslo

Oslo hadde 11,6 prosent av befolkningen i 2006, og stod for 22 prosent av verdiskapningen i landet. Den landbruksbaserte nærings- og nytelsesmiddelindustrien i Oslo stod for 13,2 prosent av verdiskapningen i matindustrien i Norge i 2006.

Jordbruksproduksjonen i Oslo utgjorde 3,7 millioner kroner, bidro den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien med 2,8 millioner kroner til landets bruttonasjonalprodukt.

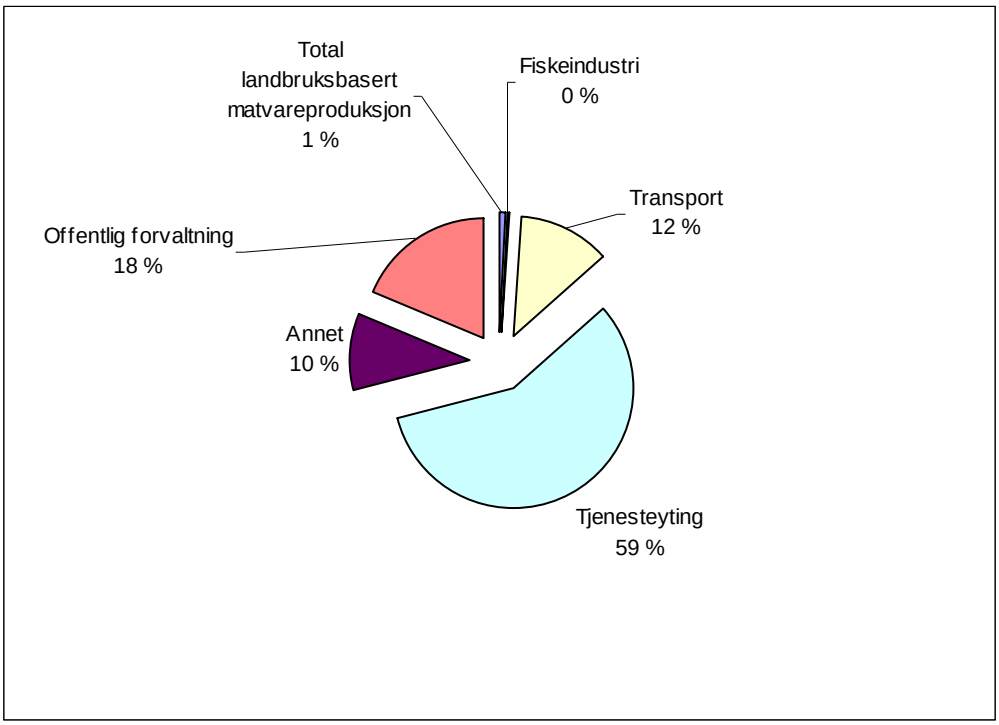

Figur 3.6 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Oslo. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB tabell 05112)

Oslo er tjenestebyen framfor noen med en tjenestesektor på 59 prosent. Landbruksbasert matproduksjon utgjør kun en prosent av fylkets bruttoproduksjonsverdi. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 5 400 personer, noe som utgjorde omtrent en prosent av sysselsettingen i fylket i 2006.

Tabell 3.6 Produksjonsverdi for Oslo. (SSB Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Oslo**		**Østlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	4	0,0	2 920	33,8	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	2 830	13,2	9 943	46,3	21 454
Matvareproduksjon	2 834	9,4	12 863	42,7	30 104

Oslo hadde 18 prosent av sysselsettingen i landet. Fylket har lite primærjordbruket men kommunen har en stor andel av den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien i landet. Hele 13 prosent av alle som jobber i landsbasert næringsmiddelindustri jobber i Oslo.

Tabell 3.7 Sysselsetting i Oslo. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Oslo		Østlandet		Hele landet
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	0,1	0,2	17,9	30,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	5,3	13,0	18,1	44,4	40,8
Matvareproduksjon	5,4	5,5	36,0	36,4	98,9

Hedmark

Hedmark fylke hadde 4,1 prosent av befolkningen i 2006, og stod for 3,0 prosent av verdiskapningen i landet. Fylket hadde 10 prosent av jordbruksarealet i Norge per 2006.

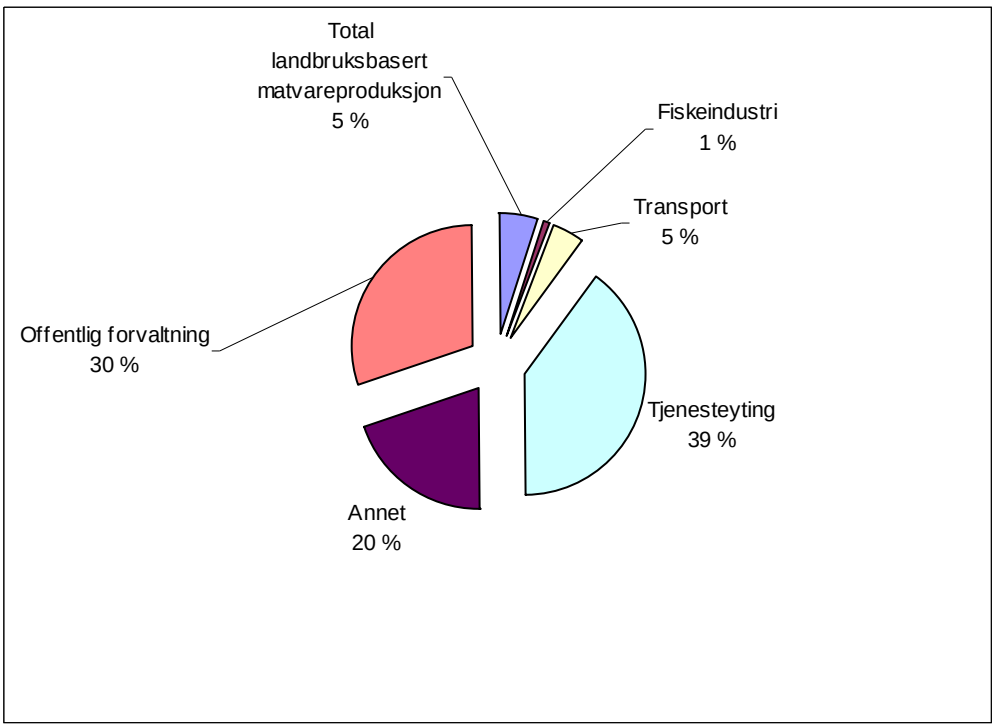

Figur 3.7 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Hedmark. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde fem prosent og tjenesteytende næringer utgjorde 39 prosent av verdiskapningen i Hedmark i 2006. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 7 200 personer, noe som utgjorde omtrent ni prosent av total sysselsetting i fylket i 2006.

Hedmark stod for 7,1 prosent av den landbruksbaserte matproduksjonen i landet, 6,2 prosent av bruttoproduktet i landbruksbasert næringsmiddelindustri og 9,1 prosent av total verdiskapning i jordbruket i landet.

Tabell 3.8 Produksjonsverdi for Hedmark. (SSB tabell 05559 Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	Hedmark		Østlandet		Hele landet
2006-tall	Mill kr	% av landet	Mill kr	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	789	9,1	2 920	33,8	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1 338	6,2	9 943	46,3	21 454
Matvareproduksjon	2 127	7,1	12 863	42,7	30 104

Hedmark fylke sysselsatte 3,4 prosent av alle sysselsatte i landet i 2006. 6,7 prosent av alle sysselsatte i matproduksjonen og 7,7 prosent av alle sysselsatt i primærjordbruket jobber i Hedmark.

Tabell 3.9 Sysselsetting i Hedemark. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Hedmark		Østlandet		Hele landet
2006-tall	i 1000	% av landet	i 1000	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	4,5	7,7	17,9	30,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	2,7	6,7	18,1	44,4	40,8
Matvareproduksjon	7,2	7,3	36,0	36,4	98,9

Oppland

Oppland fylke hadde 3,8 prosent av befolkningen i 2006, og stod for 2,9 prosent av verdiskapningen i landet. Fylket har 10 prosent av jordbruksarealet i landet.

Oppland stod for 5,4 prosent av total landbruksbasert matproduksjon. Jordbruket i Oppland stod for 9,7 prosent av verdiskapningen i jordbruket, mens landbruksbasert næringsmiddelindustri stod for 3,7 prosent av den totale verdiskapningen i denne næringen i landet i 2006.

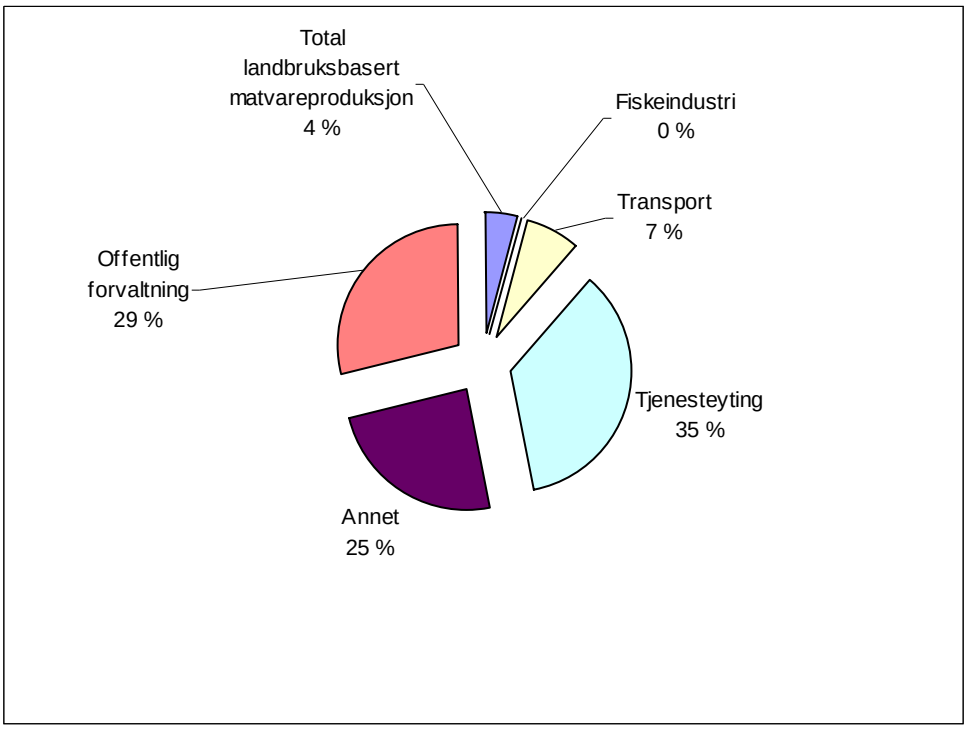

Figur 3.8 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Oppland. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB).

Total landbruksbasert matproduksjon i Oppland stod for fire prosent av bruttoproduksjonen i fylket, mens tjenesteyting utgjorde 25 prosent og offentlig sektor utgjorde 29 prosent av fylkets bruttoprodukt i 2006. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 8 200 personer, noe som utgjorde omtrent 10 prosent av alle sysselsatte i fylket i 2006.

Tabell 3.10 Produksjonsverdi for Oppland. (SSB tabell 05559 Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Oppland**		**Østlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	842	9,7	2 920	33,8	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	791	3,7	9 943	46,3	21 454
Matvareproduksjon	1 633	5,4	12 863	42,7	30 104

Oppland fylke hadde 3,5 prosent av alle sysselsatte i landet. 8,3 prosent av alle sysselsatte i landbruksbasert næringsmiddelindustri i 2006 jobbet i Oppland. 11,4 prosent av alle som jobber i landbruket er sysselsatt i dette fylket, mens fylket kun hadde 3 prosent av sysselsettingen i næringsmiddelindustrien.

Tabell 3.11 Sysselsetting i Oppland. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Oppland		Østlandet		Hele landet
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	6,6	11,4	17,9	30,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1,6	3,9	18,1	44,4	40,8
Matvareproduksjon	8,2	8,3	36,0	36,4	98,9

Buskerud

Buskerud hadde 5,3 prosent av befolkningen, stod for 4,5 prosent av verdiskapningen i landet og hadde fem prosent av jordbruksarealet i 2006. Buskerud stod for 4,3 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjon i landet samme år. Jordbruket i Buskerud utgjorde 5,2 prosent av totale jordbruket i Norge, mens næringsmiddelindustrien i fylket utgjorde 3,9 prosent av den totale landbruksbaserte næringsmiddelindustriens verdiskapning i 2006.

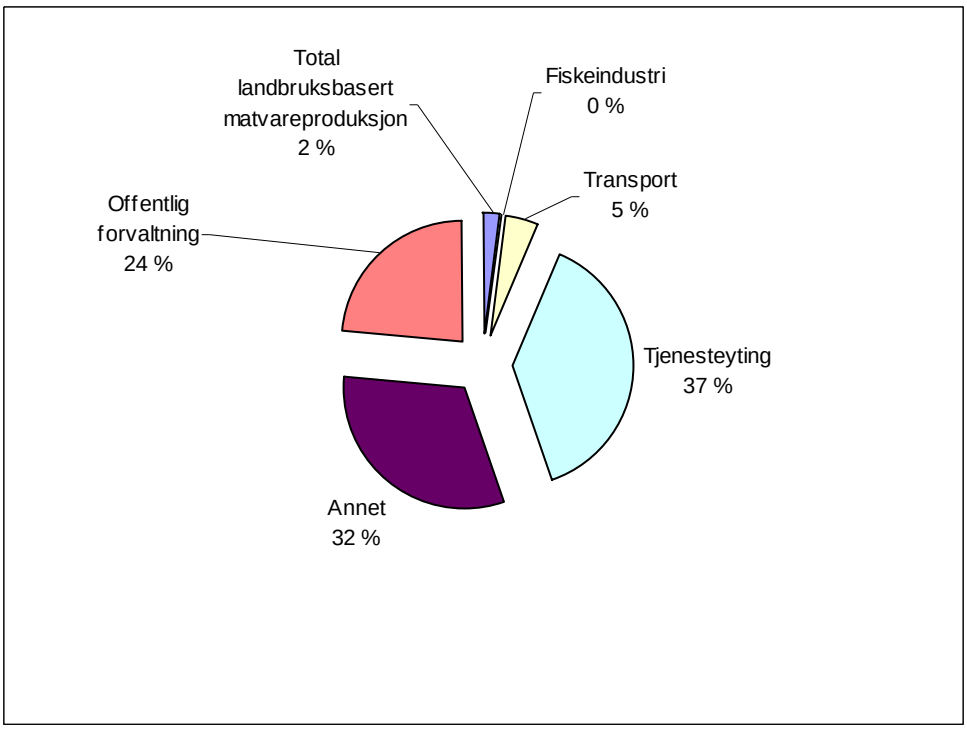

Figur 3.9 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Buskerud. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB).

Buskerud hadde en stor tjenesteytende sektor med 37 prosent av bruttoproduksjonen i fylket. Landbruksbasert matproduksjon utgjorde to prosent, mens annen industri utgjorde 32 prosent av verdiskapningen i fylket i 2006. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 3 700 personer, noe som utgjorde omtrent tre prosent av alle sysselsatte i fylket i 2006.

Tabell 3.12 Produksjonsverdi for Buskerud. (SSB tabell 05559 Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	Buskerud		Østlandet		Hele landet
2006-tall	Mill kr	% av landet	Mill kr	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	451	5,2	2 920	33,8	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	847	3,9	9 943	46,3	21 454
Matvareproduksjon	1 298	4,3	12 863	42,7	30 104

Buskerud hadde 4,8 prosent av sysselsettingen i landet, og 3,8 prosent av alle som var sysselsatt i matproduksjon i Norge i 2006. Det var 4,1 prosent av sysselsatte i primær jordbruket og 3,3 prosent som jobbet i landbruksbasert næringsmiddelindustri i Buskerud samme år.

Tabell 3.13 Sysselsetting i Buskerud. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Buskerud		Østlandet		Hele landet
2006-tall	i 1000	% av landet	i 1000	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	2,4	4,1	17,9	30,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1,3	3,3	18,1	44,4	40,8
Matvareproduksjon	3,7	3,8	36,0	36,4	98,9

3.2 Sørlandet

Sørlandet (Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder) hadde 14,1 prosent av landets befolkning, 4,2 prosent av sysselsettingen og stod for 11,4 prosent av verdiskapningen i landet. Sørlandet hadde 10 prosent av jordbruksarealet i landet i 2006.

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde to prosent av verdiskapningen på Sørlandet i 2006. Offentlig forvaltning stod for 25 prosent, tjenesteyting stod for 35 prosent og annen industri stod for 31 prosent av verdiskapningen på Sørlandet.

Sørlandet stod for 10,3 prosent av verdien av den landbruksbaserte matproduksjonen i landet. Mye av dette er jordbruk og landbruksbasert næringsmiddelindustri, hvor landsdelen står for henholdsvis 10,5 prosent og 10,9 prosent av verdiskapningen i landet.

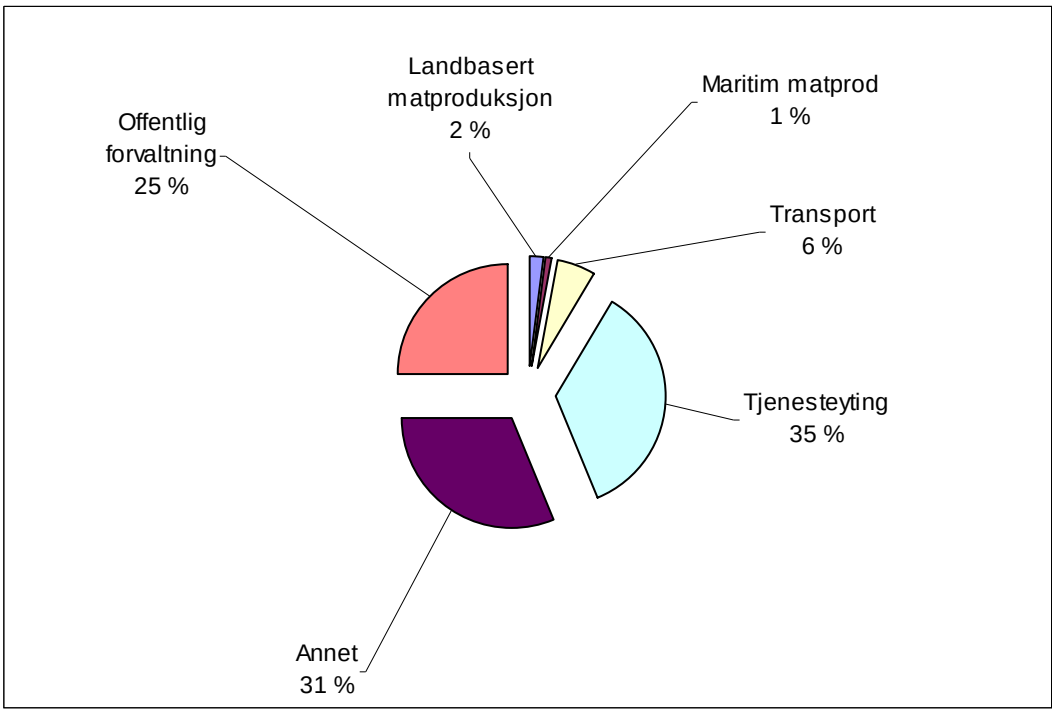

Figur 3.10 Bruttoprodukt for fastlands-Norge fordelt på næring for Sørlandet. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Vestfold

Vestfold hadde 4,8 prosent av befolkningen og stod for 3,8 prosent av verdiskapningen i landet i 2006. Fylket stod for 6,0 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjonen, og hadde fire prosent av jordbruksarealet i landet i 2006.

Jordbruket i fylket stod for 5,1 prosent av verdiskapningen fra primærjordbruket. Landbruksbasert næringsmiddelindustri bidro med 6,3 prosent av verdiskapningen i denne industrien i landet i 2006.

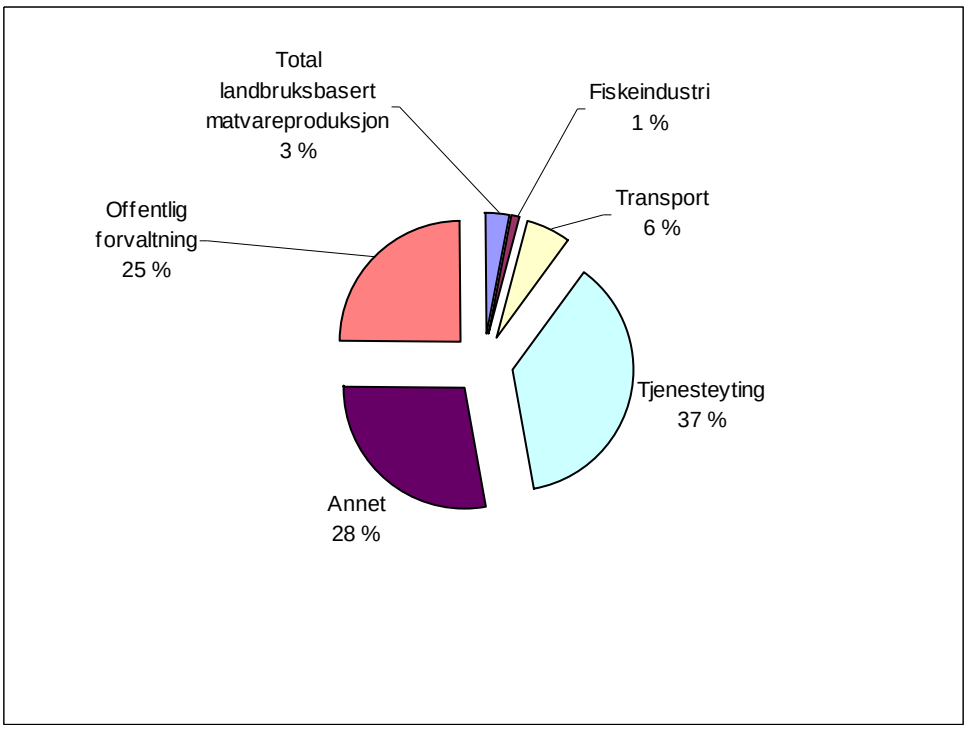

Figur 3.11 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring i Vestfold. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde tre prosent av verdiskapningen i Vestfold i 2006, mens den største andelen av verdiskapningen i fylket kom fra tjenesteytende næringer med 37 prosent. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 4 800 personer, noe som utgjorde omtrent fem prosent av totalt antall sysselsatte i Vestfold i 2006.

Tabell 3.14 Produksjonsverdi for Vestfold. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Vestfold**		**Sørlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	437,4	5	905,4	10	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1 354,0	6	2 328,0	11	21 454
Matvareproduksjon	1 791,4	6	3 233,4	11	30 104

Vestfold hadde 4,2 prosent av alle sysselsatte i landet, og 4,8 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i Norge i 2006. Vestfold hadde 3,1 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 7,2 prosent av alle ansatte i landbruksbasert næringsmiddelindustri i landet.

Tabell 3.15 Sysselsetting i Vestfold. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Vestfold		Sørlandet		Hele landet
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	1,8	3,1	5,1	8,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	3,0	7,2	5,2	12,8	40,8
Matvareproduksjon	4,8	4,8	10,3	10,4	98,9

Telemark

Telemark hadde 3,6 prosent av befolkningen og stod for 2,9 prosent av verdiskapningen i landet i 2006. Fylket hadde to prosent av jordbruksarealet i landet, og stod for 1,9 prosent av verdiskapningen i den landbruksbaserte matproduksjonen i 2006. Jordbruket i Telemark bidro med 1,8 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket, og to prosent av verdiskapningen i landbruksbasert næringsmiddelindustri i landet.

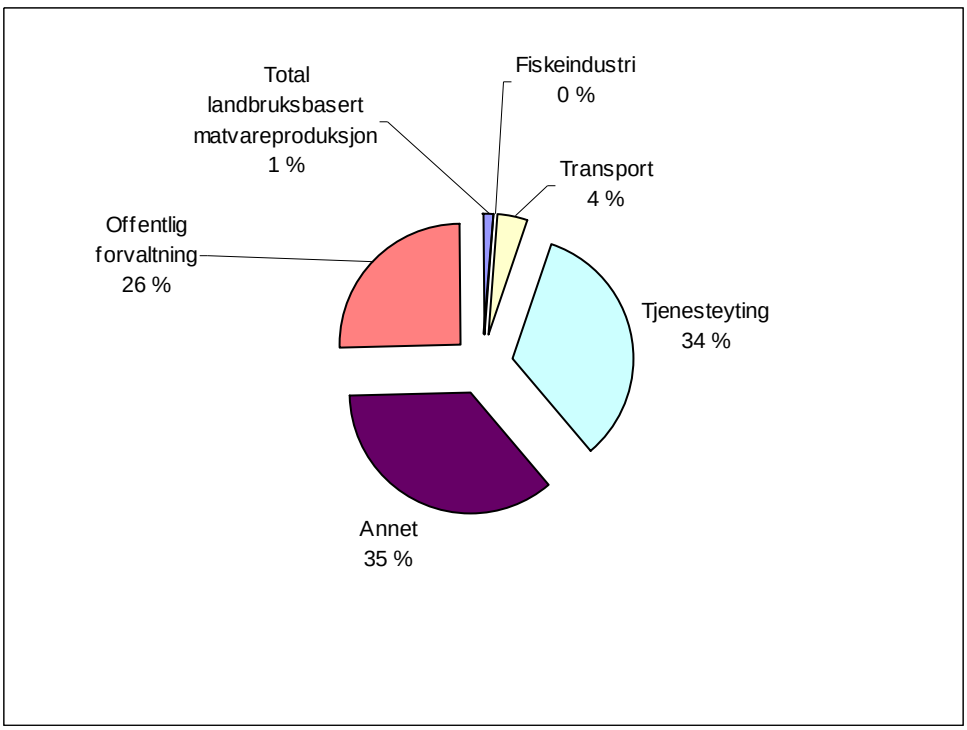

Figur 3.12 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring i Telemark. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon stod for en prosent av den totale verdiskapningen i Telemark i 2006. Annen industri og tjenesteytende næringer stod for henholdsvis 34 og 35 prosent av

verdiskapningen i fylket samme år. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 1 900 personer, noe som utgjorde omtrent tre prosent at total sysselsetting i Telemark i 2006.

Tabell 3.16 Produksjonsverdi for Telemark. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	Telemark		Sørlandet		Hele landet
2006-tall	Mill kr	% av landet	Mill kr	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	157,3	2	905,4	10	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	426,0	2	2 328,0	11	21 454
Matvareproduksjon	583,3	2	3 233,4	11	30 104

Telemark hadde 3,1 prosent av sysselsettingen i landet, og 1,9 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i 2006. Telemark hadde 2,4 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 1,2 prosent av alle ansatte i landbruksbasert nærings-middelindustri i landet.

Tabell 3.17 Sysselsetting i Telemark. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Telemark		Sørlandet		Hele landet
2006-tall	i 1000	% av landet	i 1000	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	1,4	2,4	5,1	8,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	0,5	1,2	5,2	12,8	40,8
Matvareproduksjon	1,9	1,9	10,3	10,4	98,9

Aust-Agder

Aust-Agder hadde 2,2 prosent av befolkningen og stod for 1,7 prosent av verdiskapningen i landet i 2006. Fylket hadde en prosent av jordbruksarealet i landet og stod for 1,3 prosent av verdiskapning i den landbruksbaserte matproduksjonen i 2006. 1,6 prosent av verdi-skapningen i primærjordbruket i landet var i Aust-Agder og 1,1 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert næringsmiddelindustri i 2006.

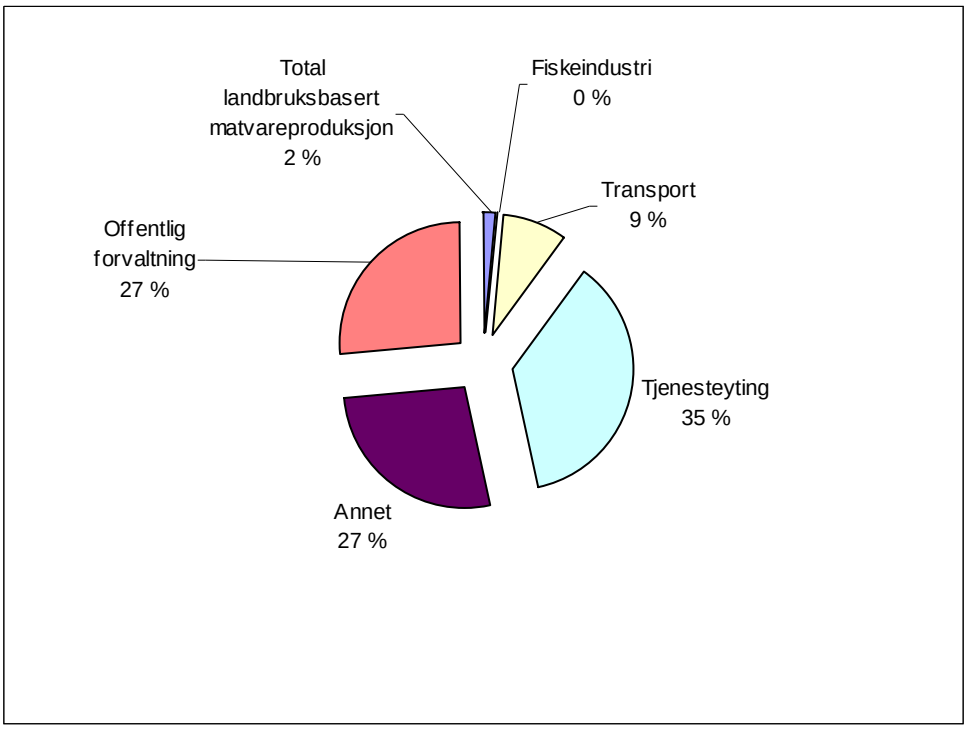

Figur 3.13 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring i Aust-Agder. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde to prosent av total verdiskapning i Aust-Agder i 2006, mens det var tjenesteytende næringer som stod for den største andelen av verdiskapningen i fylket samme år. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 1 400 personer, noe som utgjorde omtrent tre prosent av total sysselsetting i fylket i 2006.

Tabell 3.18 Produksjonsverdi for Aust-Agder. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Aust-Agder**		**Sørlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	141,5	2	905,4	10	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	239,0	1	2 328,0	11	21 454
Matvareproduksjon	380,5	1	3 233,4	11	30 104

Aust-Agder hadde 2,0 prosent av sysselsettingen og 1,4 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i Norge i 2006. Aust-Agder hadde 1,2 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 1,6 prosent av alle ansatte i landbruksbasert næringsmiddelindustri i landet.

Tabell 3.19 Sysselsetting i Aust-Agder. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Aust-Agder		Sørlandet		Hele landet
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	0,7	1,2	5,1	8,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	0,7	1,6	5,2	12,8	40,8
Matvareproduksjon	1,4	1,4	10,3	10,4	98,9

Vest-Agder

Vest-Agder hadde 3,5 prosent av befolkningen og stod for 3,1 prosent av verdiskapningen i landet i 2006. Fylket hadde to prosent av jordbruksarealet i landet og stod for 1,6 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjonen i 2006, 2,0 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket og 1,4 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert næringsmiddelindustri i 2006.

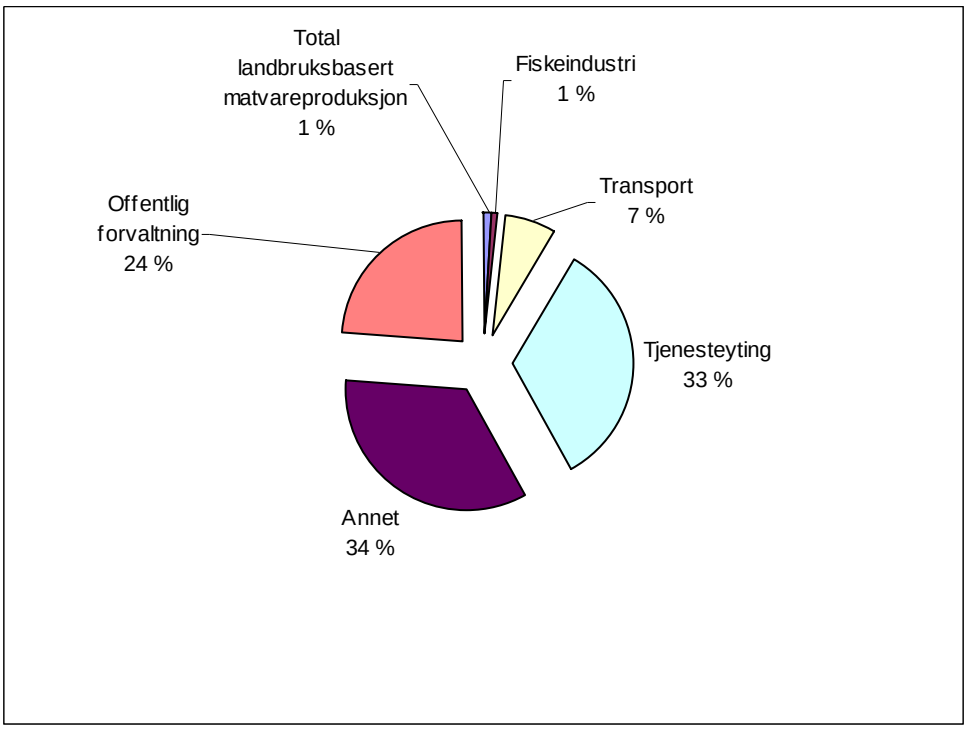

Figur 3.14 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring i Vest-Agder. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde en prosent av verdiskapningen i Vest-Agder i 2006. Annen industri inklusiv energiproduksjon og bygg og anleggssektoren, samt tjenesteytende næringer stod for henholdsvis 34 prosent og 33 prosent av verdiskapningen i fylket samme år. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 2 300 personer, noe som utgjorde omtrent tre prosent av totalt antall sysselsatte i fylket i 2006.

Tabell 3.20 Produksjonsverdi for Vest-Agder. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Vest-Agder**		**Sørlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	169,2	2	905,4	10	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	309,0	1	2 328,0	11	21 454
Matvareproduksjon	478,2	2	3 233,4	11	30 104

Vest-Agder hadde 3,2 prosent av sysselsettingen i landet, og 2,4 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i Norge i 2006.

Vest-Agder hadde 2,1 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 2,8 prosent av alle ansatte i landbruksbasert næringsmiddelindustri i landet.

Tabell 3.21 Sysselsetting i Vest-Agder. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	**Vest-Agder**		**Sørlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	1,2	2,1	5,1	8,8	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1,1	2,8	5,2	12,8	40,8
Matvareproduksjon	2,3	2,4	10,3	10,4	98,9

3.3 Vestlandet

Vestlandet (Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal) hadde 26 prosent av landets befolkning, stod for 25 prosent av verdiskapningen og hadde 24 prosent av jordbruksarealet i landet i 2006.

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde to prosent av total verdiskapning i regionen og 4 prosent av den maritime matproduksjonen. Offentlig forvaltning og tjenesteytende næringer utgjorde henholdsvis 22 prosent og 34 prosent.

Vestlandet stod for 29 prosent av verdien av landbruksbasert matproduksjon i landet i 2006. Landsdelen stod for henholdsvis 32 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket og 27 prosent av den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien i 2006.

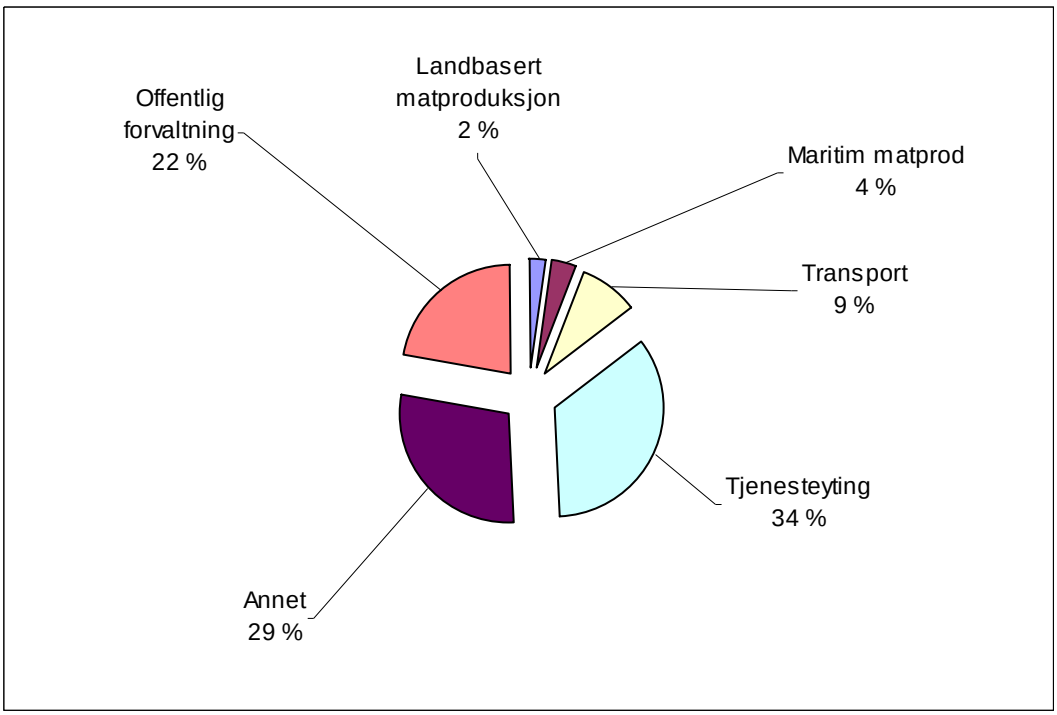

Figur 3.15 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Rogaland er det største jordbruksfylket på Vestlandet, med 16 prosent av verdiskapningen og 13 prosent av sysselsettingen i primærjordbruket i landet i 2006.

Rogaland

Rogaland hadde 8,6 prosent av befolkningen, stod for 9,8 prosent av verdiskapningen og hadde 10 prosent av jordbruksarealet i landet i 2006.

Rogaland stod for 10,9 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjon og 16,1 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket i landet i 2006.

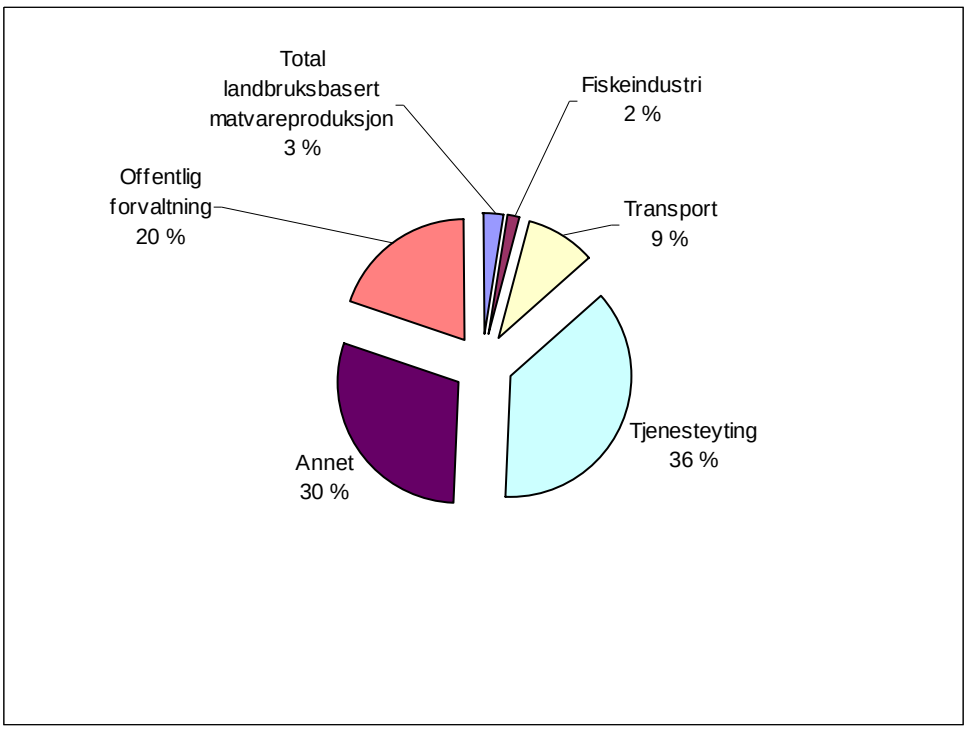

Figur 3.16 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Rogaland. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde tre prosent av verdiskapningen i Rogaland i 2006, mens tjenesteytende næringer utgjorde 36 prosent. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 11 900 personer, noe som utgjorde omtrent seks prosent av totalt antall sysselsatte i Rogaland i 2006.

Tabell 3.22 Produksjonsverdi for Rogaland. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Rogaland**		**Vestlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	1 394	16,1	2 796	32,3	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1 874	8,7	5 828	27,2	21 454
Matvareproduksjon	3 268	10,9	8 624	28,6	30 104

Rogaland hadde 8,9 prosent av sysselsettingen og 12 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i Norge i 2006. Rogaland hadde 12,7 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 11 prosent av alle ansatte i næringsmiddelindustrien.

Tabell 3.23 Sysselsetting i Rogaland. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Rogaland		Vestlandet		Hele landet
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	7,4	12,7	20,0	34,4	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	4,5	11,0	10,7	26,2	40,8
Matvareproduksjon	11,9	12,0	30,7	31,0	98,9

Hordaland

Hordaland hadde 9,8 prosent av befolkningen, stod for 9,8 prosent av og hadde fire prosent av jordbruksarealet i landet i 2006. Hordaland stod for 8,8 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjon, 4,6 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket og 10,6 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert næringsmiddelindustri i 2006.

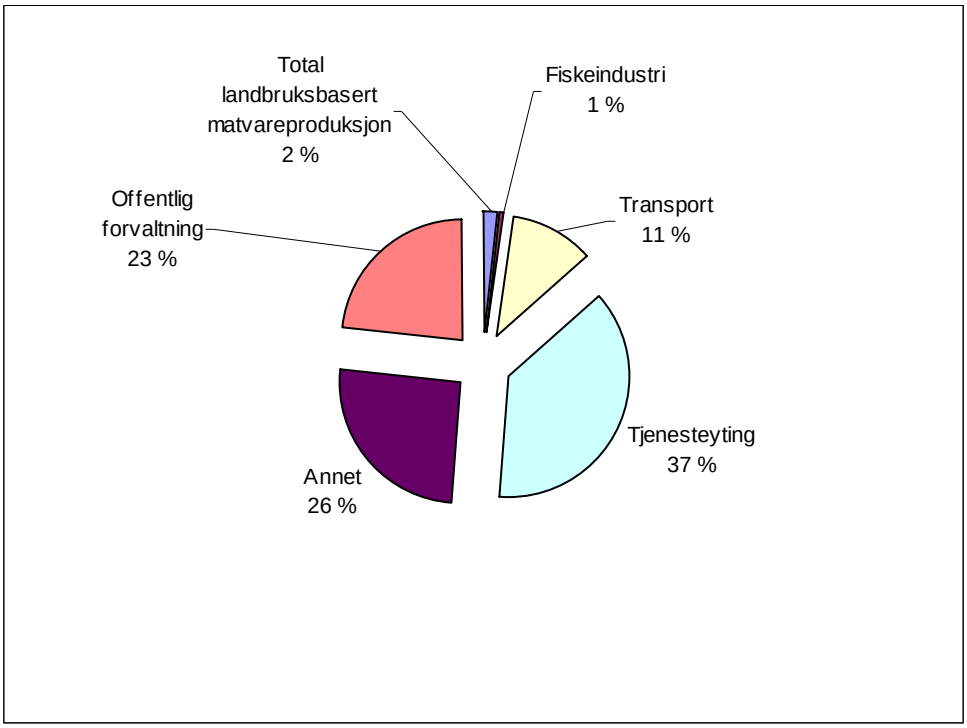

Figur 3.17 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Hordaland. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde to prosent og tjenesteytende næringer utgjorde 37 prosent av verdiskapningen i Hordaland i 2006. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 7 200 personer, noe som utgjorde tre prosent av total sysselsetting i fylket i 2006.

Tabell 3.24 Produksjonsverdi for Hordaland. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Hordaland**		**Vestlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	394	4,6	2 796	32,3	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	2 265	10,6	5 828	27,2	21 454
Matvareproduksjon	2 659	8,8	8 624	28,6	30 104

Hordaland hadde 9,8 prosent av sysselsettingen og 7,2 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i Norge i 2006. Hordaland hadde 6,5 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 8,2 prosent av alle ansatte i landbruksbasert næringsmiddelindustri i landet.

Tabell 3.25 Sysselsetting i Hordaland. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	**Hordaland**		**Vestlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	3,8	6,5	20,0	34,4	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	3,4	8,2	10,7	26,2	40,8
Matvareproduksjon	7,2	7,2	30,7	31,0	98,9

Sogn og Fjordane

Sogn og Fjordane hadde 2,3 prosent av befolkningen, stod for 2,0 prosent av verdiskapningen og hadde fire prosent av jordbruksarealet i landet i 2006. Sogn og Fjordane stod for 3,4 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjon, 5,3 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket og 2,7 prosent i den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien i 2006.

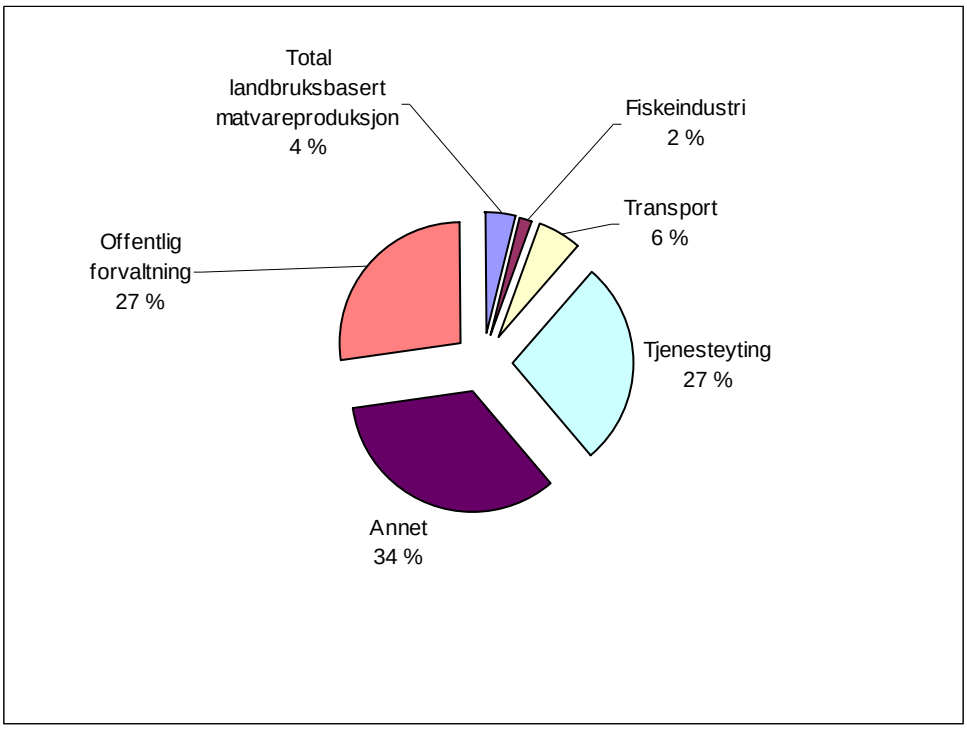

Figur 3.18 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Sogn og Fjordane. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde fire prosent og annen industri inkludert energiproduksjon, utgjorde 34 prosent av verdiskapningen i Sogn og Fjordane i 2006. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 5 600 personer, noe som utgjorde omtrent 11 prosent at total sysselsetting i fylket i 2006.

Tabell 3.26 Produksjonsverdi for Sogn og Fjordane. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Sogn og Fjordane**		**Vestlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	459	5,3	2 796	32,3	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	574	2,7	5 828	27,2	21 454
Matvareproduksjon	1 033	3,4	8 624	28,6	30 104

Sogn og Fjordane hadde 2,2 prosent av sysselsettingen i landet, og 5,7 prosent av alle som var sysselsatt i matproduksjon i 2006. Sogn og Fjordane hadde 7,6 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 3,0 prosent av alle ansatte i landbruksbasert næringsmiddelindustri i 2006.

Tabell 3.27 Sysselsetting i Sogn og Fjordane. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Sogn og Fjordane		Vestlandet		Hele landet
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	4,4	7,6	20,0	34,4	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1,2	3,0	10,7	26,2	40,8
Matvareproduksjon	5,6	5,7	30,7	31,0	98,9

Møre og Romsdal

Møre og Romsdal hadde 5,3 prosent av befolkningen, stod for 4,8 prosent av verdiskapningen og hadde seks prosent av jordbruksarealet i landet i 2006. Fylket stod for 5,5 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjon.

Møre og Romsdal stod for 6,3 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket og 5,2 prosent av verdiskapningen i den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien i 2006.

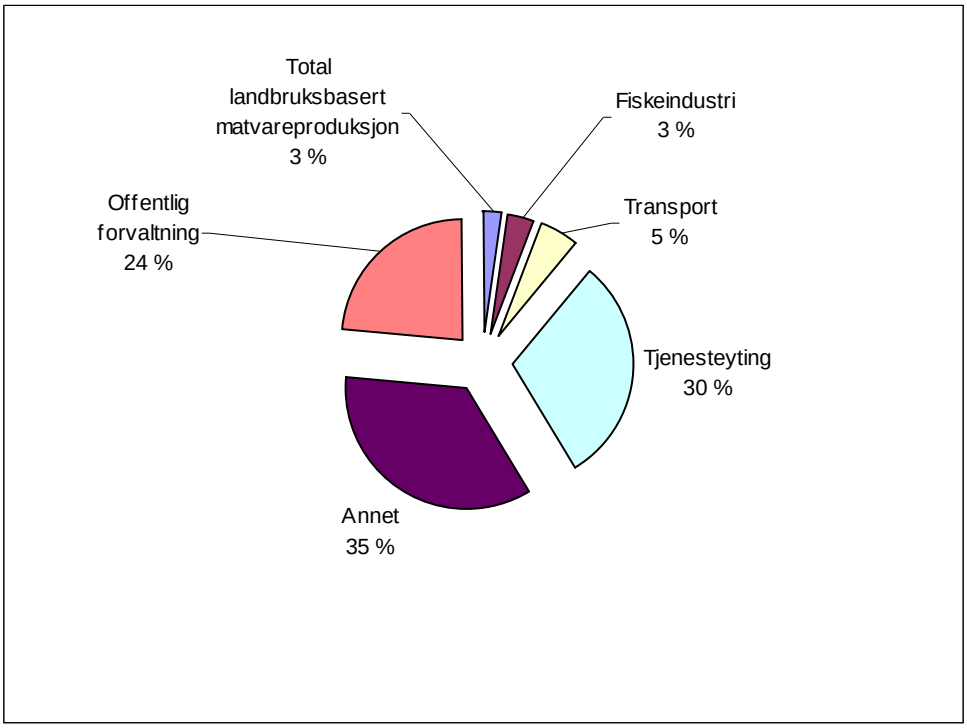

Figur 3.19 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Møre og Romsdal. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde tre prosent mens annen industri utgjorde 35 prosent av totale verdiskapningen i Møre og Romsdal i 2006. Landbruksbasert matproduksjon

sysselsatte omtrent 6 000 personer, noe som utgjorde fem prosent av total sysselsetting i fylket i 2006.

Tabell 3.28 Produksjonsverdi for Møre og Romsdal. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Møre og Romsdal**		**Vestlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	549	6,3	2 796	32,3	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1 115	5,2	5 828	27,2	21 454
Matvareproduksjon	1 664	5,5	8 624	28,6	30 104

Møre og Romsdal hadde 4,9 prosent av sysselsettingen i landet og 6,1 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i Norge i 2006. Møre og Romsdal hadde 7,6 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 4,0 prosent av alle ansatte i næringsmiddelindustrien.

Tabell 3.29 Sysselsetting i Møre og Romsdal. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	**Møre og Romsdal**		**Vestlandet**		**Hele landet**
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	4,4	7,6	20,0	34,4	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1,6	4,0	10,7	26,2	40,8
Matvareproduksjon	6,0	6,1	30,7	31,0	98,9

3.4 Midt-Norge

Midt-Norge (Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag) hadde 8,7 prosent av landets befolkning og stod for 7,4 prosent av verdiskapningen i landet i 2006. Den landbruksbasert matproduksjonen utgjorde to prosent av verdiskapningen i regionen, mens offentlig sektor og tjenesteytende næringer utgjorde henholdsvis 22 prosent og 49 prosent av verdiskapningen.

Midt-Norge stod for 12 prosent av verdien av landbruksbaserte matproduksjonen i landet, og hadde 16 prosent av jordbruksarealet i landet i 2006. Landsdelen stod for henholdsvis sju prosent av verdiskapningen i næringsmiddelindustrien og 26 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket.

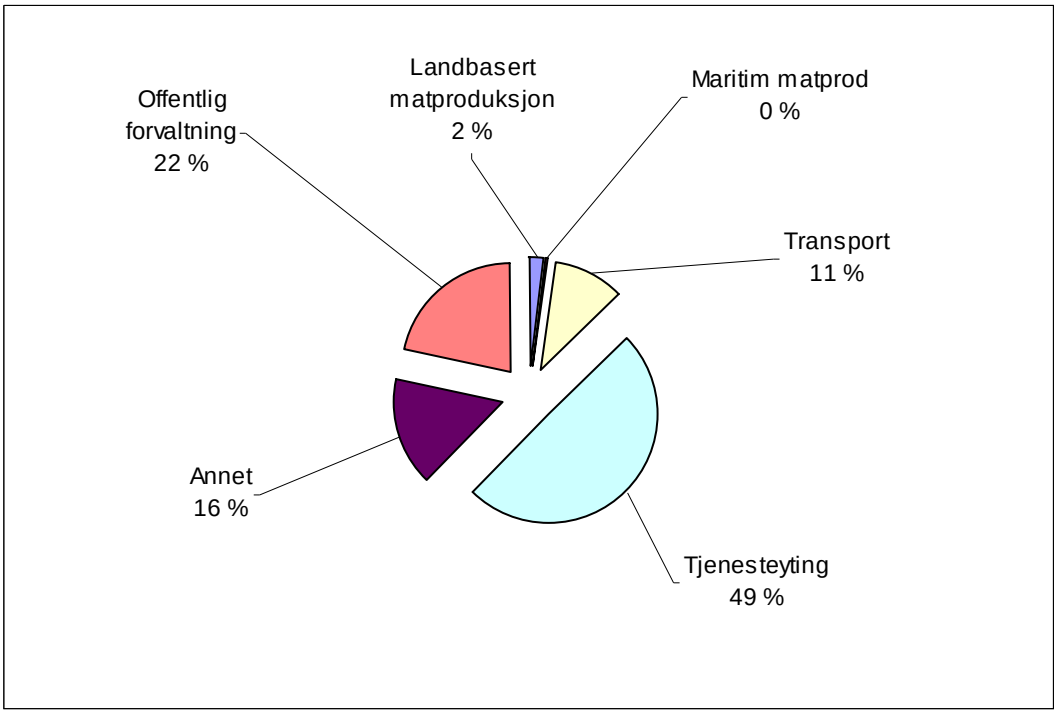

Figur 3.20 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Midt-Norge. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Sør-Trøndelag

Sør-Trøndelag hadde 5,9 prosent av befolkningen, stod for 5,4 prosent av verdiskapningen i og hadde sju prosent av jordbruksarealet i landet i 2006. Sør-Trøndelag stod for 8,0 prosent av verdiskapningen i matproduksjonen, 7,1 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket og 8,4 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert næringsmiddelindustri i 2006.

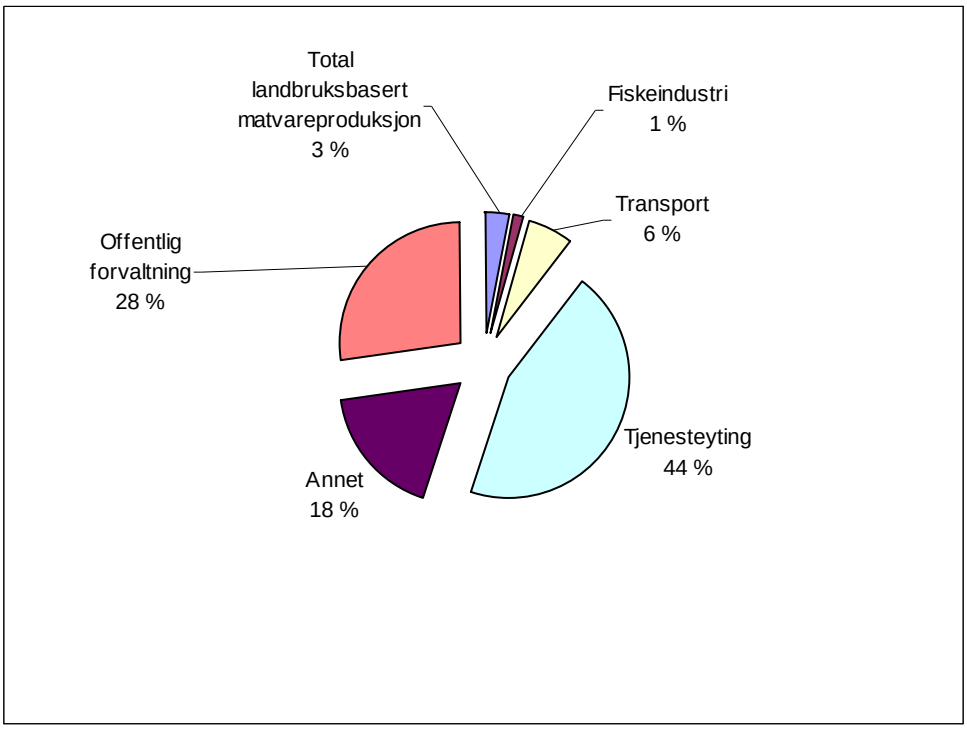

Figur 3.21 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Sør-Trøndelag. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde tre prosent mens tjenesteytende nøringer utgjorde 44 prosent av verdiskapningen i Sør-Trøndelag i 2006. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 7 300 personer, noe som utgjorde fem prosent av total sysselsetting i fylket i 2006.

Tabell 3.29 Produksjonsverdi for Sør-Trøndelag. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Sør-Trøndelag**		**Midt-Norge**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	613	7,1	2 278	26,3	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1 800	8,4	1 419	6,6	21 454
Matvareproduksjon	2 413	8,0	3 697	12,3	30 104

Sør-Trøndelag hadde 5,8 prosent av sysselsettingen i landet, og 7,4 prosent av alle som var sysselsatt i matproduksjon i Norge i 2006. Sør-Trøndelag hadde 7,1 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 7,8 prosent av alle ansatte i den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien i landet i 2006.

Tabell 3.30 Sysselsetting i Sør-Trøndelag. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Sør-Trøndelag		Midt-Norge		Hele landet
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	4,1	7,1	9,1	15,7	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	3,2	7,8	4,4	10,7	40,8
Matvareproduksjon	7,3	7,4	13,5	13,6	98,9

Nord-Trøndelag

Nord-Trøndelag hadde 2,8 prosent av befolkningen, stod for 1,9 prosent av og hadde ni prosent av jordbruksarealet i landet i 2006. Nord-Trøndelag stod for 4,3 prosent av verdiskapningen i matproduksjon, 9,3 prosent av verdiskapningen i primærjordbruket og 2,2 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert næringsmiddelindustri i 2006.

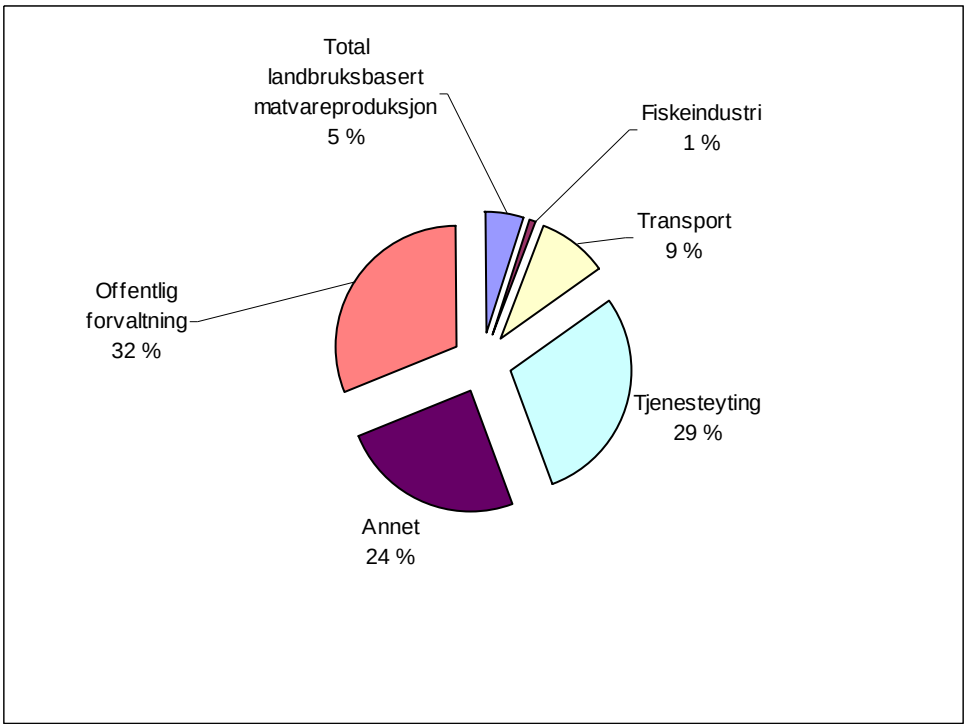

Figur 3.22 *Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Nord-Trøndelag. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)*

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde fem prosent og offentlig forvaltning utgjorde 32 prosent av verdiskapningen i Nord-Trøndelag i 2006. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte 6 200 personer i 2006, noe som utgjorde 11 prosent av sysselsettingen i fylket.

Tabell 3.31 Produksjonsverdi for Nord-Trøndelag. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Nord-Trøndelag**		**Midt-Norge**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	806	9,3	2 278	26,3	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	478	2,2	1 419	6,6	21 454
Matvareproduksjon	1 284	4,3	3 697	12,3	30 104

Nord-Trøndelag hadde 2,4 prosent av sysselsettingen i landet, og 6,2 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i 2006. Nord-Trøndelag hadde 8,6 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket og 2,9 prosent av alle ansatte i næringsmiddelindustrien i landet i 2006.

Tabell 3.32 Sysselsetting i Nord-Trøndelag. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	**Nord-Trøndelag**		**Midt-Norge**		**Hele landet**
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	5,0	8,6	9,1	15,7	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1,2	2,9	4,4	10,7	40,8
Matvareproduksjon	6,2	6,2	13,5	13,6	98,9

3.5 Nord-Norge

Nord-Norge (Nordland, Troms og Finnmark) hadde 10,0 prosent av befolkningen og stod for 8,1 prosent av verdiskapningen i landet i 2006. Landbruksbasert matproduksjon utgjorde en prosent av den totale verdiskapningen i regionen, mens offentlig forvaltning stod for 29 prosent og tjenesteytende næringer stod for 26 prosent.

Nord-Norge stod for seks prosent av verdien av landbruksbasert matproduksjon i landet, og hadde ni prosent av jordbruksarealet i 2006. Landsdelen stod for fem prosent av verdiskapningen i landbruksbasert næringsmiddelindustrien og sju prosent av verdiskapningen i primærjordbruket i landet i 2006.

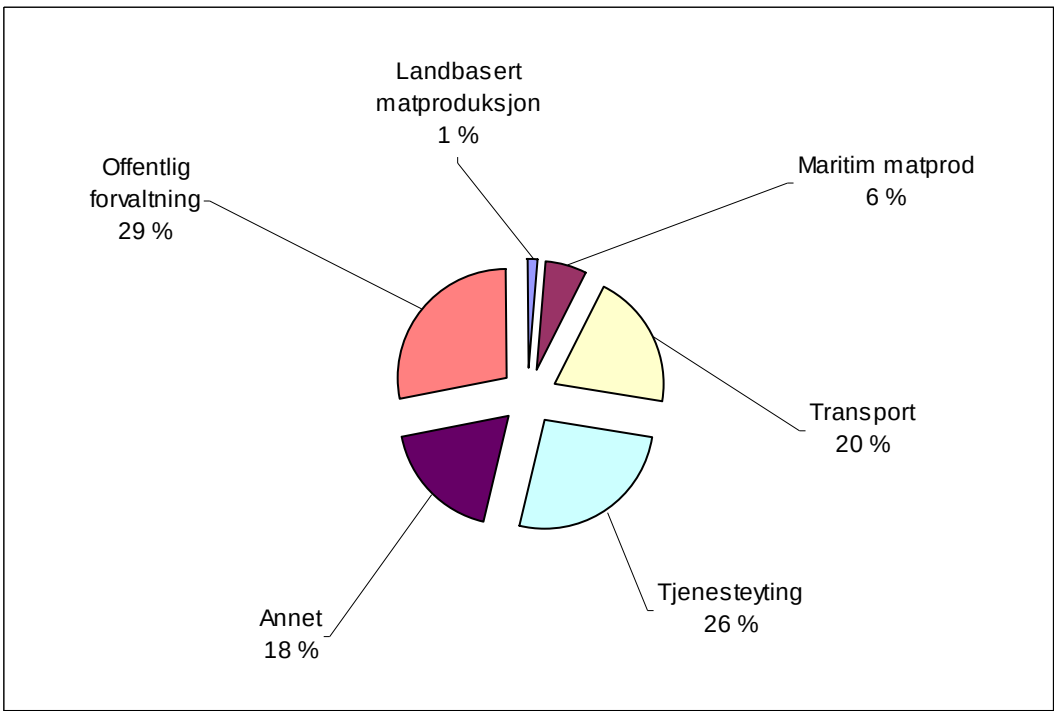

Figur 3.23 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Nord-Norge. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Nordland

Nordland hadde 5,1 prosent av befolkningen, stod for 4,2 prosent av verdiskapningen og hadde seks prosent av jordbruksarealet i landet i 2006. Nordland stod for 2,7 prosent av verdiskapningen i matproduksjonen, 1,9 prosent av verdiskapningen i næringsmiddelindustrien og 4,5 prosent av primærjordbruket i 2006.

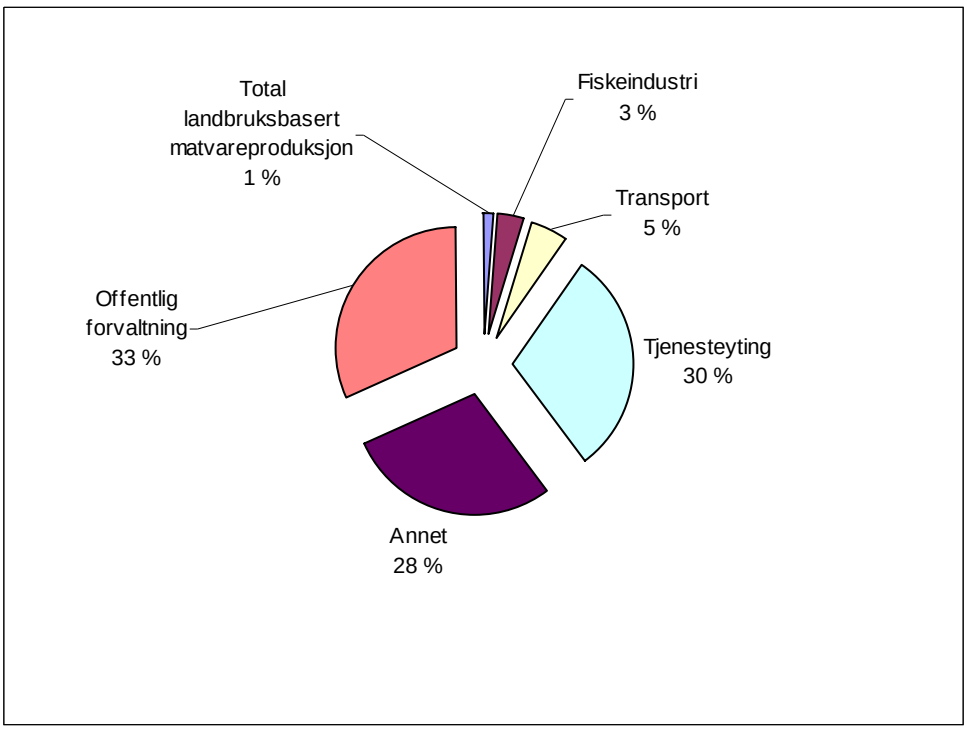

Figur 3.24 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Nordland. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde en prosent mens offentlig forvaltning utgjorde 33 prosent av verdiskapningen i Nordland i 2006. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 4 500 personer i 2006 noe som utgjorde fire prosent av sysselsettingen i fylket.

Tabell 3.33 Produksjonsverdi for Nordland. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Nordland**		**Nord-Norge**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	385	4,5	610	7	8 650,0
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	417	1,9	1 077	5	21 454,0
Matvareproduksjon	802	2,7	1 687	6	30 104,0

Nordland hadde 4,6 prosent av sysselsettingen i landet, og 4,9 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i Norge i 2006. Nordland hadde 2,6 prosent av alle sysselsatte i den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien og 6,5 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket i landet i 2006.

Tabell 3.34 Sysselsetting i Nordland. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Nordland		Nord-Norge		Hele landet
2006-tall	i 1000	% av landet	i 1000	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	3,8	6,5	6,0	10,3	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1,1	2,6	2,5	6,0	40,8
Matvareproduksjon	4,9	4,9	8,5	8,6	98,9

Troms

Troms hadde 3,3 prosent av befolkningen, stod for 2,7 prosent av verdiskapningen og hadde tre prosent av jordbruksarealet i landet. Fylket stod for 2,4 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjonen i landet i 2006.

Troms hadde 2,7 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert næringsmiddelindustri og 1,7 prosent av primærjordbruket i landet i 2006.

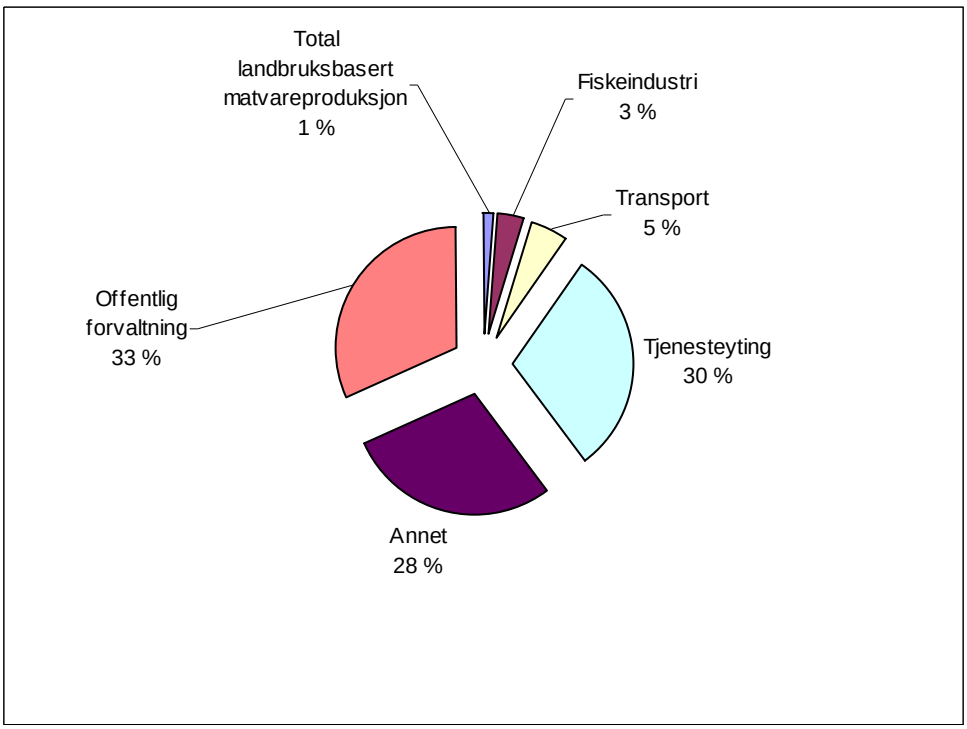

Figur 3.25 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Troms. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde en prosent og offentlig forvaltning utgjorde 33 prosent av verdiskapningen i Troms i 2006. Landbruksbasert matproduksjon sysselsatte omtrent 2 800 personer i 2006, noe som utgjorde omtrent fire prosent av sysselsettingen i fylket.

Tabell 3.35 Produksjonsverdi for Troms. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	Troms		Nord-Norge		Hele landet
2006-tall	Mill kr	% av landet	Mill kr	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	147	1,7	610	7,1	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	583	2,7	1 077	5,0	21 454
Matvareproduksjon	730	2,4	1 687	5,6	30 104

Troms hadde 3,2 prosent av sysselsettingen i landet, og 2,9 prosent av alle som var sysselsatt i landbruksbasert matproduksjon i Norge i 2006. Troms hadde 2,8 prosent av alle sysselsatte i landbruksbasert næringsmiddelindustri og 2,9 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket i landet i 2006.

Tabell 3.36 Sysselsetting i Troms. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	Troms		Nord-Norge		Hele landet
2006-tall	i 1000	% av landet	i 1000	% av landet	
Markedsrettet jordbruk	1,7	2,9	6,0	10,3	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	1,1	2,8	2,5	6,0	40,8
Matvareproduksjon	2,8	2,9	8,5	8,6	98,9

Finnmark

Finnmark hadde 1,6 prosent av befolkningen, stod for 1,2 prosent av verdiskapningen og hadde en prosent av jordbruksarealet. Fylket stod for 0,5 prosent av verdiskapningen i landbruksbasert matproduksjon, stod for 0,4 prosent av verdiskapningen i den landbruksbaserte næringsmiddelindustrien og 0,9 prosent av primærjordbruket i landet i 2006.

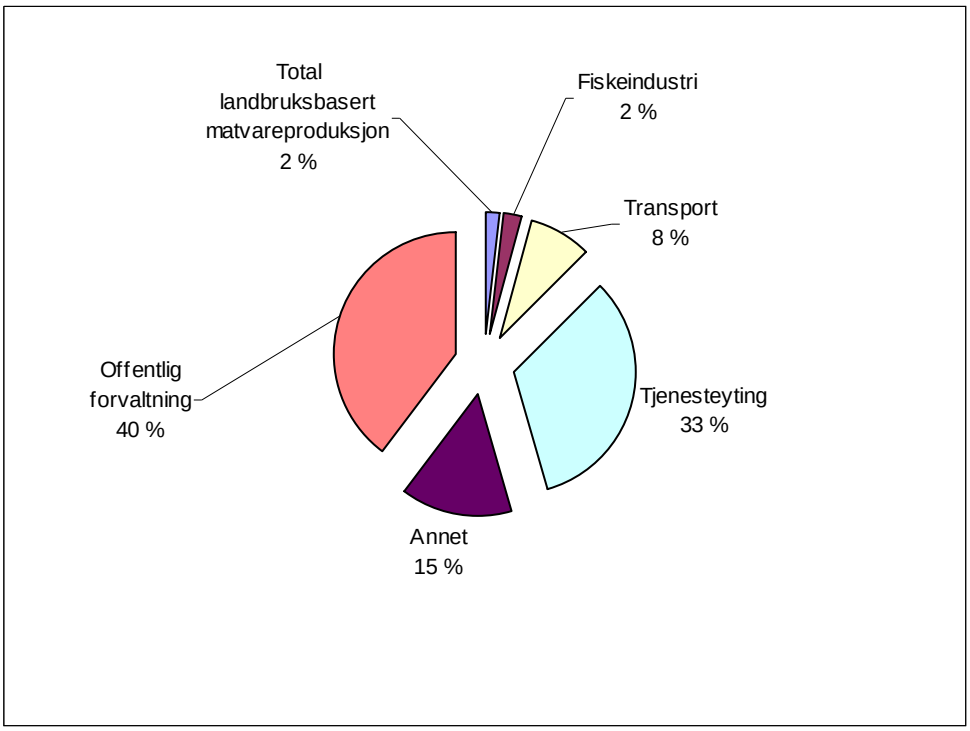

Figur 3.26 Bruttoprodukt for fastlands-Norge, fordelt på næring for Finnmark. 2006-tall, løpende priser. (Kilde: SSB)

Landbruksbasert matproduksjon utgjorde to prosent mens offentlig forvaltning utgjorde 40 prosent av verdiskapningen i Finnmark i 2006. Landbruksbasert matproduksjon i fylket sysselsatte omtrent 1 000 personer i 2006, noe som utgjorde omtrent to prosent av sysselsettingen i Finnmark samme år.

Tabell 3.37 Produksjonsverdi for Finnmark. (SSB. Bruttoprodukt etter næring fordelt på fylker).

Bruttoprodukt	**Finnmark**		**Nord-Norge**		**Hele landet**
2006-tall	**Mill kr**	**% av landet**	**Mill kr**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	78	0,9	610	7,1	8 650
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	77	0,4	1 077	5,0	21 454
Matvareproduksjon	155	0,5	1 687	5,6	30 104

Finnmark hadde 1,4 prosent av alle sysselsatte og 0,8 prosent av alle sysselsatt i matproduksjon i Norge i 2006. Finnmark hadde 0,6 prosent av alle sysselsatte i landbruksbasert næringsmiddelindustri og 0,9 prosent av alle sysselsatte i primærjordbruket i landet i 2006.

Tabell 3.38 Sysselsetting i Finnmark. (SSB. Sysselsetting etter næring fordelt på fylker).

Sysselsatte	**Finnmark**		**Nord-Norge**		**Hele landet**
2006-tall	**i 1000**	**% av landet**	**i 1000**	**% av landet**	
Markedsrettet jordbruk	0,5	0,9	6,0	10,3	58,1
Nærings- og nytelsesmiddelindustri ekskl fiskerinæringen	0,2	0,6	2,5	6,0	40,8
Matvareproduksjon	0,7	0,8	8,5	8,6	98,9